

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM S.A.
ZA ROK 2017**

<i>Spis treści</i>	<i>INFORMACJE OGÓLNE</i>	3
1.1	Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej VOTUM S.A.	3
1.2	Dane jednostki dominującej:	4
1.3	Czas trwania Grupy Kapitałowej:	4
1.4	Okresy prezentowane	4
1.5	Skład organów jednostki dominującej według stanu na 31.12.2017:	4
1.6	Biegli rewidenci:	5
1.7	Prawnicy:	5
1.8	Banki:	5
1.9	Notowania na rynku regulowanym:	5
1.10	Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej:	6
1.11	Spółki powiązane i zależne	9
1.12	Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na dzień bilansowy	11
1.13	Oświadczenie zarządu	12
1.14	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
	<i>SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM</i>	13
	<i>INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO</i>	22
1.15	Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.	22
1.16	Wpływ zmiany MSSF 15 na wyniki grupy kapitałowej	25
1.17	Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych	28
1.18	Zasady konsolidacji	28
1.19	Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów	34
1.20	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	39
1.21	Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	40
	<i>DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO</i>	41

INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej VOTUM S.A.

Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Rachunek zysków i strat	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	93 970	98 417	22 138	22 492
Koszty działalności operacyjnej	87 978	81 278	20 727	18 575
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	4 974	16 066	1 172	3 672
Zysk (strata) brutto	4 539	15 793	1 069	3 609
Zysk (strata) netto	3 249	12 706	765	2 904
Zysk (strata) netto przypisany akcjonariuszom niekontrolującym	97	56	23	13
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	3 152	12 650	743	2 891
Liczba udziałów/akcji w sztukach	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	0,27	1,05	0,06	0,24
Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Bilans	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa razem	71 590	65 295	17 164	14 759
Zobowiązania razem	45 011	33 478	10 792	7 567
w tym zobowiązania krótkoterminowe	26 071	21 649	6 251	4 894
Kapitał własny	26 579	31 817	6 372	7 192
Kapitał podstawowy	1 200	1 200	288	271
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	2,21	2,65	0,53	0,60
Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Rachunek przepływów pieniężnych	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-2 616	12 216	-616	2 792
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 046	-13 081	-482	-2 989
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-764	869	-180	199
Przepływy pieniężne netto razem	-5 426	4	-1 278	2

Kurs EUR/PLN	2017	2016
- dla danych bilansowych	4,1709	4,4240
- dla danych rachunku zysków i strat i przepływów pieniężnych	4,2447	4,3757

1.2 Dane jednostki dominującej:

Nazwa:	VOTUM S.A.
Forma prawna:	spółka akcyjna
Siedziba:	Wrocław, ul. Wyścigowa 56i
Kraj rejestracji:	Polska
Podstawowy przedmiot działalności:	Pomoc poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych w pozyskaniu odszkodowań od firm ubezpieczeniowych
Organ prowadzący rejestr:	Krajowy Rejestr Sądowy, Sąd Rejonowy VI Wydział Gospodarczy, nr 0000243252
Numer statystyczny REGON:	020136043

1.3 Czas trwania Grupy Kapitałowej VOTUM S.A.:

Spółka dominująca VOTUM S.A.(zwana dalej: „Spółka”, „Jednostka dominująca”) i pozostałe jednostki Grupy Kapitałowej (zwana dalej: „Grupa kapitałowa”, „Grupa”) zostały utworzone na czas nieoznaczony.

1.4 Okresy prezentowane

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym.

1.5 Skład organów jednostki dominującej według stanu na 31.12.2017:

Zarząd:

Bartłomiej Krupa	- Prezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	- Wiceprezes Zarządu

Zarząd na dzień sporządzania sprawozdania:

Bartłomiej Krupa	- Prezes Zarządu
Agnieszka Czaplińska	- Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W dniu 23 stycznia 2017 roku Pan Mirosław Greber złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu VOTUM S.A. ze skutkiem na dzień 23 stycznia 2017r.

W dniu 28 marca 2017 roku Zarząd VOTUM S.A. przyjął zawiadomienie Pana Dariusza Czyży o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu VOTUM S.A. ze skutkiem na dzień 29 marca 2017r. Jako przyczynę rezygnacji Pan Dariusz Czyż wskazał otrzymanie od dominującego akcjonariusza propozycji objęcia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Wiceprezesowi Spółki – Panu Bartłomiejowi Krupie, oraz uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Wiceprezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Członkowi Zarządu – Pani Elżbiecie Kupiec.

W dniu 9 lutego 2018 r. Pani Elżbieta Kupiec złożyła rezygnację z członkostwa w Zarządzie VOTUM S.A. i pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ze skutkiem na dzień 9 lutego 2018 r. Pani Elżbieta Kupiec nie wskazała przyczyn rezygnacji.

W dniu 9 lutego 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu w skład Zarządu VI kadencji Pani Agnieszki Czaplińskiej, której powierzono funkcję Wiceprezesa Zarządu-Dyrektora Finansowego.

Rada Nadzorcza na dzień sporządzenia sprawozdania:

Andrzej Dadełto	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	- Członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig	- Członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa	- Członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska	- Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W dniu 24 kwietnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki VOTUM S.A. Podjęło ono uchwałę o wyborze Pana Dariusza Czyży w skład Rady Nadzorczej V kadencji, oraz rekomendacji dla Rady Nadzorczej w sprawie powierzenia Panu Dariuszowi Czyżowi funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 27 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o odwołaniu Pana Andrzeja Łebka z funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej i powierzeniu tej funkcji, zgodnie z rekomendacją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 kwietnia 2017 roku, Panu Dariuszowi Czyżowi. Dotychczasowy Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – Pan Andrzej Łebek pozostaje na stanowisku Członka Rady Nadzorczej.

W dniu 31 października 2017 roku Zarząd Spółki otrzymał od członka Rady Nadzorczej Pana Dariusza Czyży zawiadomienie o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej VOTUM S.A., ze skutkiem na dzień 1 listopada 2017 roku. Pan Dariusz Czyż nie wskazał przyczyn rezygnacji.

W dniu 4 grudnia 2017 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powierzeniu funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Panu Andrzejowi Łebkowi.

Zmiany w składzie Komitetu Audytu Spółki:

W dniu 7 września 2017 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o odwołaniu z funkcji członka Komitetu Audytu Spółki Pani Joanny Wilczyńskiej, powołując jednocześnie w jej miejsce Pana Jerzego Krawczyka.

1.6 Biegli rewidenci:

4AUDYT Sp. z o.o.
ul. Jana Kochanowskiego 24/1
60-846 Poznań

1.7 Prawnicy:

„Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy” Spółka Komandytowa

1.8 Banki:

ING Bank Śląski S.A. oddział we Wrocławiu ul. Szewska 72, 50-121 Wrocław
PKO BP S.A. oddział w Wałbrzychu ul. Rynek 23, 58-300 Wałbrzych
BGŻ Paribas S.A. w Warszawie ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa

1.9 Notowania na rynku regulowanym:

1. Informacje ogólne:

Giełda:	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
Symbol na GPW:	VOT
Sektor na GPW:	Usługi Inne

2. System depozytowo – rozliczeniowy:

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa

3. Kontakty z inwestorami:

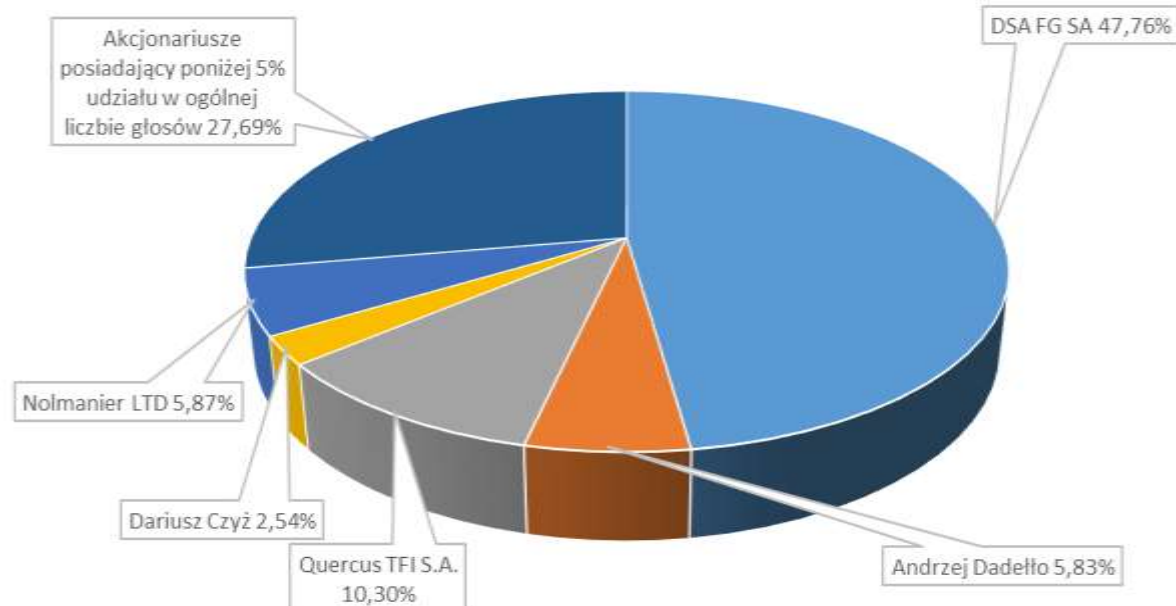
VOTUM S.A.
ul. Wyścigowa 56i
53-012 Wrocław
inwestorzy@votum-sa.pl

1.10 Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej:

Według stanu na dzień 1 stycznia 2017 roku akcjonariuszami jednostki dominującej posiadającymi co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu byli:

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2017 roku

Akcyonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 431 000	643 100,00	53,59%	6 431 000	53,59%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 731 000	573 100,00	47,76%	5 731 000	47,76%
Dariusz Czyż	1 009 814	100 981,40	8,42%	1 009 814	8,42%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	305 112	30 511,20	2,54%	305 112	2,54%
Nolmanier Limited	704 702	70 470,20	5,87%	704 702	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 236 580	123 658,00	10,30%	1 236 580	10,30%
Pozostali akcjonariusze	3 322 606	332 260,60	27,69%	3 322 606	27,69%

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2017 roku

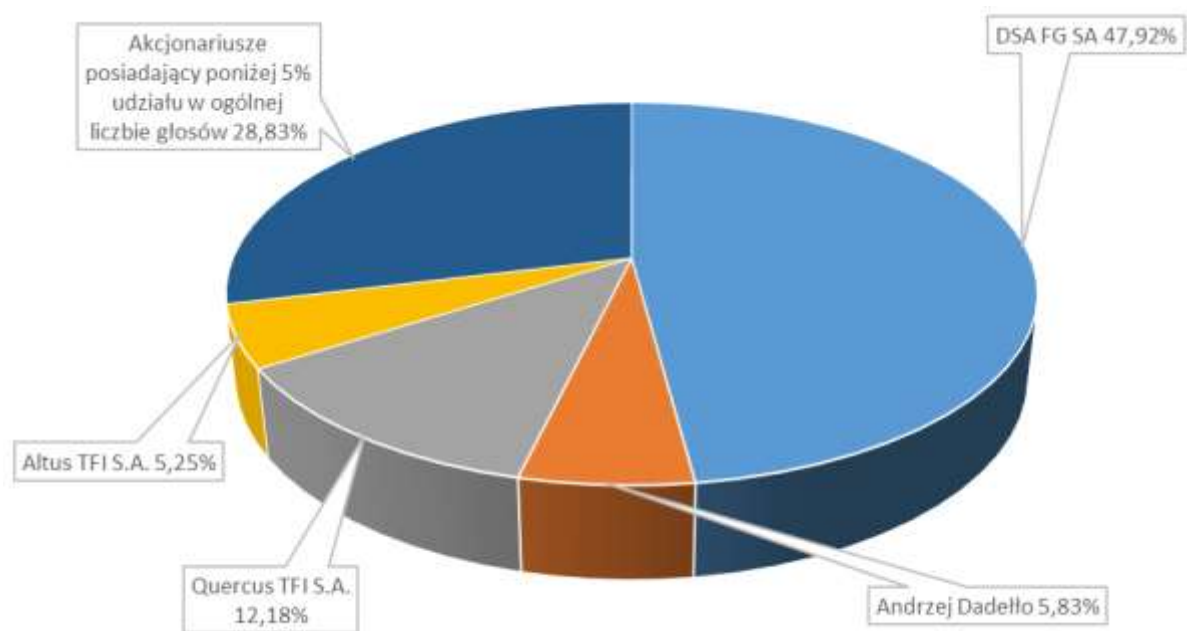
W okresie od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku miały miejsce następujące zmiany w strukturze akcjonariatu:

- Nabycie udziałów przez Quercus TFI S.A.
- Nabycie udziałów przez DSA Financial Group S.A.
- Nabycie udziałów przez ALTUS TFI S.A.
- Zbycie udziałów przez Pana Dariusza Czyż

W wyniku tych wydarzeń na dzień 31 grudnia 2017 struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Akcyonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 450 000	645 000,00	53,75%	6 450 000	53,75%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 750 000	575 000,00	47,92%	5 750 000	47,92%
Altus TFI S.A.	629 596	62 959,60	5,25%	629 596	5,25%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	3 459 181	345 918,10	28,83%	3 459 181	28,83%

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 roku

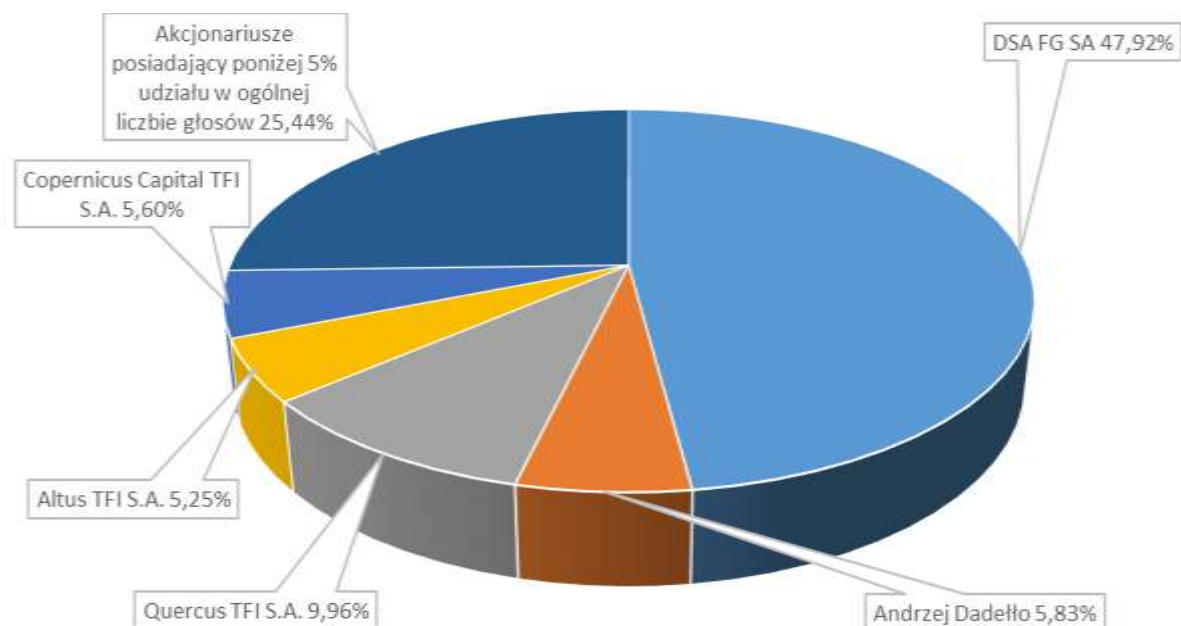
W okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia publikacji niniejszego Sprawozdania miały miejsce dalsze transakcje, które wpłynęły na strukturę akcjonariatu:

- Zbycie udziałów przez Quercus TFI S.A.
- Nabycie udziałów przez Copernicus Capital TFI S.A.

W związku z tym na dzień publikacji Sprawozdania struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji niniejszego sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełło (łącznie)	6 450 000	645 000,00	53,75%	6 450 000	53,75%
Andrzej Dadełło – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 750 000	575 000,00	47,92%	5 750 000	47,92%
Altus TFI S.A.	629 596	62 959,60	5,25%	629 596	5,25%
Quercus TFI S.A.	1 195 460	119 546,00	9,96%	1 195 460	9,96%
Copernicus Capital TFI S.A.	671 654	67 165,40	5,60%	671 654	5,60%
Pozostali akcjonariusze	3 053 290	305 329,00	25,44%	3 053 290	25,44%

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

1.5.2. Zmiana stanu posiadania liczby akcji przez akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

	liczba akcji dzień publikacji ostatniego sprawozdania finansowego ¹	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 443 000	7 000	-	6 450 000
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	-	-	700 000
DSA Financial Group SA	5 743 000	7 000	-	5 750 000
Altus TFI S.A.	629 596	-	-	629 596
Quercus TFI S.A.	1 461 223	-	8 590	1 452 633
Copernicus Capital TFI S.A.	-	-	-	671 654

Źródło: Zawiadomienia w trybie Art. 69 Ustawy o ofercie i art. 19 MAR

1.5.3. Liczba akcji będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające lub nadzorujące	liczba akcji dzień publikacji ostatniego sprawozdania finansowego	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
ZARZĄD				
Bartłomiej Krupa	114 994	-	-	114 994
Agnieszka Czaplńska	-	-	-	-
Elżbieta Kupiec ¹	924	-	-	-
RADA NADZORCZA				
Andrzej Dadełto	700 000	-	-	700 000
Andrzej Łebek	-	-	-	-
Jerzy Krawczyk	-	-	-	-
Marek Stokłosa	-	-	-	-
Anna Ludwig	22 911	-	10 000	12 911
Joanna Wilczyńska	874	-	-	874

Źródło: Oświadczenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

¹ Elżbieta Kupiec z dniem 9 lutego 2018 roku złożyła rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki

1.11 Spółki powiązane i zależne

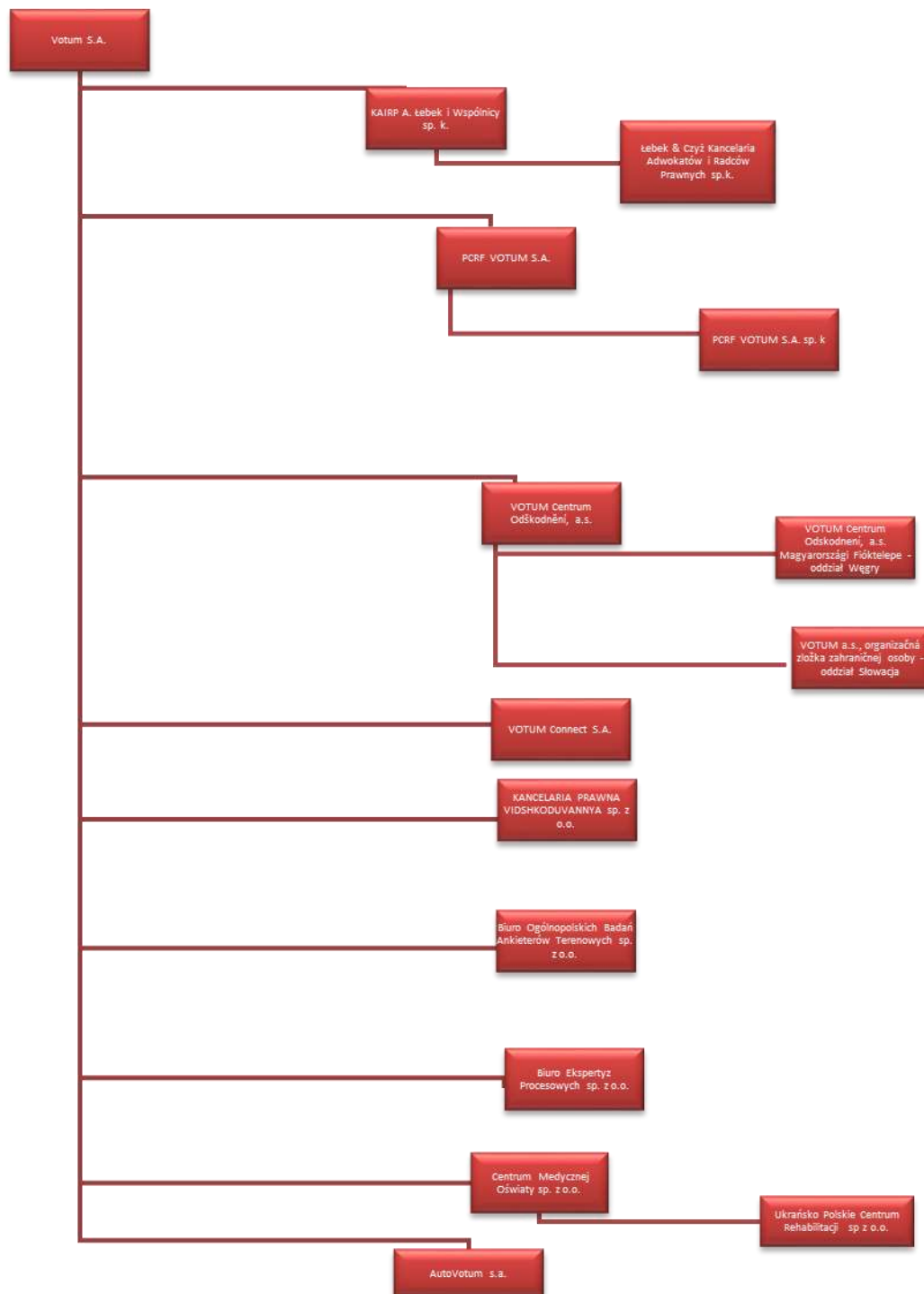
Na dzień 31.12.2017

Nazwa spółki	Siedziba	Dane rejestrowe	Przedmiot działalności	Kapitał podstawowy w zł	Udział procentowy w kapitale	Udział procentowy w prawach głosu
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. (spółka prawa czeskiego)	Rooseveltova 593/10, Brno, Czechy	DIC:CZ29193877	Usługi odszkodowawcze	829 800	100%	100%
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. ¹	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska	KRS 0000262469, NIP 899-25-79-696, REGON 020356170	Usługi prawnicze i odszkodowawcze	67 000	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne
Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000290430, NIP 679-294-28-95, REGON 120501999	Usługi rehabilitacyjne, najem i obsługa nieruchomości	5 000 000	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne
Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. sp.k. ¹	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000443718, NIP 679-308-73-34, REGON 122736710	Usługi rehabilitacyjne	100 000	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.
VOTUM Connect S.A.	Proma-Kolonia 58, Promna-Kolonia, Polska	KRS: 0000468212 NIP: 798-14-76-727 Regon: 146760982	Usługi marketingowe	100 000	90% VOTUM S.A., 10% osoby fizyczne	90% VOTUM S.A., 10% osoby fizyczne
KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. (spółka prawa ukraińskiego)	Pl. Soborna 12a/24, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 38142410	Usługi odszkodowawcze	4 574,40	99% VOTUM S.A., 1% osoby fizyczne	99% VOTUM S.A., 1% osoby fizyczne
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	Os. Niepodległości 9 / 38, Słupca, Polska	KRS NIP 6671766643 REGON 360809688	Usługi marketingowe	83 300	88% VOTUM S.A., 12% osoby fizyczne	88% VOTUM S.A., 12% osoby fizyczne
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	ul.A. Wiśniowa 47, Wrocław Polska	KRS 0000565095 NIP 8992769617 REGON 61924010	Ekspertyzy specjalistyczne	50 000	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum sp. z o.o. (spółka prawa ukraińskiego)	Ul. Tugan-Baranowskiego 9, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 39955514	Usługi rehabilitacyjne	848,50	100% Medyczne Centrum Oświaty sp. z o.o.	100% Medyczne Centrum Oświaty sp. z o.o.
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k. ¹	Ul. Dmowskiego 22/12 58-300 Wałbrzych	KRS 0000637457 NIP 8862993807 REGON 365430261	Usługi prawnicze	50 000	98% Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., 2% osoby	98% Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., 2% osoby

					fizyczne	fizyczne
Centrum Medycznej Oświaty s.p. z o.o. (spółka prawa ukraińskiego)	Pl. Soborna 12a/24, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 39586330	Usługi szkoleniowe	62 296	55% VOTUM S.A. 45% Osoby fizyczne	55% VOTUM S.A. 45% Osoby fizyczne
AutoVOTUM S.A.	Ul. Wyścigowa 56i, Wrocław	KRS 0000273033 NIP 899259002 REGON 020447530	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych	4 770 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.

¹ udział w zyskach i stratach

1.12 Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na dzień bilansowy

1.13 Oświadczenie zarządu

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, Zarząd Spółki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. 2014 Nr 133, z późn. zm.). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku.

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewident, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą VOTUM S.A. uchwałą z dnia 29.06.2017 roku w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

1.14 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 26 kwietnia 2018 roku.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	NOTA	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	1	93 970	98 417
Przychody ze sprzedaży produktów		-	-
Przychody ze sprzedaży usług		93 970	98 417
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		-	-
Koszty działalności operacyjnej		87 978	81 278
Amortyzacja		2 400	2 133
Zużycie materiałów i energii		3 026	2 139
Usługi obce		48 447	46 249
Podatki i opłaty		5 303	3 843
Wynagrodzenia		23 230	21 678
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		4 219	3 732
Pozostałe		1 353	1 504
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		-	-
Zysk (strata) ze sprzedaży		5 992	17 139
Pozostałe przychody operacyjne	3	802	422
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		180	67
Dotacje		47	47
Inne przychody operacyjne		575	308
Pozostałe koszty operacyjne	3	1 820	1 495
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		5	5
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		-	340
Inne koszty operacyjne		1 815	1 150
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		4 974	16 066
Przychody finansowe	4	561	333
Dywidenda		-	-
Odsetki		209	187
Aktualizacja aktywów finansowych		108	75
Pozostałe		244	71
Koszty finansowe	4	1 011	635
Odsetki		764	580
Aktualizacja aktywów finansowych		-	14
Pozostałe		247	41
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności		15	29
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		4 539	15 793
Podatek dochodowy	5	1 290	3 087
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		3 249	12 706
Zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto	7	3 249	12 706
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		97	56
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego		3 152	12 650
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	7	0,27	1,05
Podstawowy za okres obrotowy		0,27	1,05
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	7	0,27	1,05
Podstawowy za okres obrotowy		0,27	1,05
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		-	-

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	NOTA	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Inne całkowite dochody			
<i>Składniki nie podlegające przeklasyfikowaniu w późniejszych okresach do wyniku</i>			
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania		-	-
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów z tyt. zwiększenia udziałów w spółce zależnej		-	-
<i>Składniki podlegające przeklasyfikowaniu w późniejszych okresach do wyniku</i>			
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych		-	-
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych		-	-
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		92	33
Udział w dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych		-	-
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		-	-
Inne całkowite dochody ogółem, netto	9	92	33
Suma całkowitych dochodów		3 341	12 739
Suma całkowitych dochodów przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		97	56
Suma całkowitych dochodów przypadająca na podmiot dominujący		3 244	12 683

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	NOTA	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe		38 055	33 783
Rzeczowe aktywa trwałe	10	28 511	26 520
Wartości niematerialne	11	687	804
Wartość firmy	12	3 731	3 495
Nieruchomości inwestycyjne	13	-	-
Inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności	14	-	104
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją	15	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	17	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	20	3 798	1 504
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5	1 079	1 249
Pozostałe aktywa trwałe	16	249	107
Aktywa obrotowe		33 535	31 512
Zapasy	21	16	12
Należności z tytułu realizacji usług	23	12 270	11 550
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		352	1
Pozostałe należności	24	2 498	1 621
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
Pozostałe aktywa finansowe	20	972	917
Rozliczenia międzyokresowe	25	11 605	6 155
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	5 822	11 256
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży			
AKTYWA RAZEM		71 590	65 295

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

PASYWA	NOTA	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał własny		26 579	31 817
<i>Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej</i>		26 365	31 687
Kapitał zakładowy	27	1 200	1 200
Należne wpłaty na kapitał zakładowy		-	-
Kapitały zapasowy	28	17 304	17 271
Pozostałe kapitały		-	-
Różnice kursowe z przeliczenia		412	320
Wypłacona zaliczka na poczet dywidendy		-	-
Niepodzielony wynik finansowy	30	4 297	246
Wynik finansowy bieżącego okresu		3 152	12 650
<i>Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących</i>	31	214	130
Zobowiązanie długoterminowe		18 940	11 829
Kredyty i pożyczki	32	15 249	9 636
Pozostałe zobowiązania finansowe	33,39	2 344	908
Inne zobowiązania długoterminowe	34	1	2
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	1 225	1 123
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40	65	114
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	41	56	46
Pozostałe rezerwy	42	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		26 071	21 649
Kredyty i pożyczki	32	5 368	1 614
Pozostałe zobowiązania finansowe	33,39	1 555	867
Zobowiązania z tytułu realizacji usług	35	12 469	12 171
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	36	-	530
Pozostałe zobowiązania	36	3 230	3 126
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40	208	373
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	41	540	426
Pozostałe rezerwy	42	2 701	2 542
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
PASYWA RAZEM		71 590	65 295

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia	Niepodzielony wynik finansowy	Wyplacona zaliczka na poczet dywidendy w bieżącym okresie	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 01.01.2017 roku	1 200	-	17 271	-	320	12 896	-	-	31 687	130	31 817
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-117	-	-	- 117	-	-
Kapitał własny po korektach	1 200	-	17 271	-	320	12 779	-	-	31 570	130	31 700
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wniesiony kapitał	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk(strata) z tyt. podwyższenia kapitału	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zysk (strata) z tyt. zwiększenia udziału w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	- 409	-	-	- 409	136	- 273
zysk (strata) z tyt. Sprzedaży udziałów w jednostce stowarzyszonej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	33	-	-	- 8 073	-	-	- 8 040	-	- 8 040
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 149	- 149
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	92	-	-	3 152	3 244	97	3 341
Kapitał własny na dzień 31.12.2017 roku	1 200	-	17 304	-	412	4 297	-	3 152	26 365	214	26 579

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia	Niepodzielony wynik finansowy	Wyplacona zaliczka na poczet dywidendy w bieżącym okresie	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 01.01.2016 roku	1 200	-	13 726	-	287	13 151	- 3 840	-	24 524	166	24 690
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny po korektach	1 200	-	13 726	-	287	13 151	- 3 840	-	24 524	166	24 690
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wniesiony kapitał	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk(strata) z tyt. podwyższenia kapitału	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zysk (strata) z tyt. zwiększenia udziału w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie udziałów w podmiotach zależnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	3 545	-	-	- 3 545	-	-	-	- 26	- 26
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	- 9 360	3 840	-	- 5 520	- 66	- 5 586
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	33	-	-	12 650	12 683	56	12 739
Kapitał własny na dzień 31.12.2016 roku	1 200	-	17 271	-	320	246	-	12 650	31 687	130	31 817

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.
Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	4 539	15 793
Korekty razem	-5 434	-938
Amortyzacja	2 400	2 133
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	134	11
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	495	513
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-616	-153
Zmiana stanu rezerw	280	1 044
Zmiana stanu zapasów	-4	-12
Zmiana stanu należności	2 832	-4 243
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	-5 184	1 477
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-5 771	-1 708
Inne korekty z działalności operacyjnej	-	-
Gotówka z działalności operacyjnej	-895	14 855
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony	-1 721	-2 639
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-2 616	12 216
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	1 455	794
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	438	87
Zbycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Zbycie aktywów finansowych	127	-
Otrzymane dywidendy	-	-
Spłata pożyczek udzielonych	706	707
Spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	184	-
Wydatki	3 501	13 875
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	984	11 806
Nabycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Wydatki na aktywa finansowe	265	110
Udzielone pożyczki	2 252	1 959
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 046	-13 081

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	12 920	13 531
Wpływ netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-
Kredyty i pożyczki	12 920	13 530
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
Inne wpływy finansowe	-	1
Wydatki	13 684	12 662
Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	8 189	5 588
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-
Splaty kredytów i pożyczek	3 559	5 528
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-
Z tytułu innych zobowiązań finansowych	-	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	1 328	964
Odsetki	608	582
Inne wydatki finansowe	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-764	869
Przepływy pieniężne netto razem	-5 426	4
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-5 434	25
– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	8	-21
Środki pieniężne na początek okresu	11 270	11 266
Środki pieniężne na koniec okresu	5 844	11 270
<i>o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	-	-

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.15 Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

Sporządzając sprawozdanie finansowe za rok 2017 jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok 2016, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku. W 2017 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2017r.

Poniżej wymieniono standardy i zmiany do standardów zatwierdzone do stosowania w UE i mających zastosowanie do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017:

- a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (z 12 listopada 2009 r. wraz z późniejszymi zmianami do MSSF 9 i MSSF 7 z 16 grudnia 2011r.) – obowiązującym w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018
- Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:
- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument finansowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

MSSF 9 wprowadzono nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących tj. model oczekiwanych strat kredytowych. Istotny jest także wprowadzony przez MSSF 9 wymóg ujawniania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- b) MSSF 15 Przychody z umów z klientami – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity model pięciu kroków, oparty na zasadach, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE do stosowania:

- a) MSSF 14: Działalność objęta regulacją cen; salda pozycji odroczone – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku

Standard ten został opublikowany w ramach większego projektu Działalność o regulowanych cenach, poświęconego porównywalności sprawozdań finansowych jednostek działających w obszarach, w których ceny podlegają regulacji przez określone organy regulacyjne bądź nadzorcze (w zależności od jurysdykcji do takich obszarów należą często dystrybucja energii elektrycznej i ciepła, sprzedaż energii i gazu, usługi telekomunikacyjne itp.).

MSSF 14 nie odnosi się w szerszym zakresie do zasad rachunkowości dla działalności o regulowanych cenach, a jedynie określa zasady wykazywania pozycji stanowiących przychody bądź koszty kwalifikujące do ujęcia ich w wyniku obowiązujących przepisów w zakresie regulacji cen, a które w świetle innych MSSF nie spełniają warunków ujęcia jako składniki aktywów lub zobowiązania.

Zastosowanie MSSF 14 jest dozwolone wtedy, gdy jednostka prowadzi działalność objętą regulacjami cen i w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości ujmowała kwoty kwalifikujące się do uznania za „saldo pozycji odroczone”.

Zgodnie z opublikowanym MSSF 14 takie pozycje powinny natomiast podlegać prezentacji w odrębnej pozycji sprawozdania z pozycji finansowej (bilansu) odpowiednio w aktywach oraz w pasywach. Pozycje te nie podlegają podziałowi na obrotowe i trwałe i nie są określane mianem aktywów czy zobowiązań. Dlatego „pozycje odroczone” wykazywane w ramach aktywów są określane jako „saldo debetowe pozycji odroczone”, natomiast te, które są wykazywane w ramach pasywów – jako „saldo kredytowe pozycji odroczone”.

W sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jednostki powinny wykazywać zmiany netto w „pozycjach odroczone” odpowiednio w sekcji pozostałych dochodów całkowitych oraz w sekcji zysków lub strat (lub w jednostkowym sprawozdaniu z zysków lub strat).

Standard ten, jako standard przejściowy, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, nie będzie podlegał procesowi przyjęcia.

b) MSSF 16 Leasing – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019

MSSF 16 zastępuje obowiązujące dotychczas rozwiązania w zakresie leasingu obejmujące MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27. MSSF wprowadza jeden model ujmowania leasingu u leasingobiorcy wymagający ujęcia aktywa i zobowiązania, chyba że okres leasingu wynosi 12 miesięcy i mniej lub składnik aktywów ma niską wartość. Podejście od strony leasingodawcy pozostaje zasadniczo niezmienione w stosunku do rozwiązań z MSR 17 - nadal wymagana jest klasyfikacja leasingu jako operacyjny lub finansowy.

c) MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2021 roku

MSSF 17 zastępuje MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe. MSSF 17 wprowadza jednolite zasady ujmowania i wyceny umów ubezpieczenia i reasekuracji według ich wartości bieżącej. MSSF 17 wymaga, aby umowy ubezpieczenia były ujmowane w oparciu o bieżące szacunki i założenia, które odzwierciedlają oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne oraz niepewności z nimi związane. Przychody z tytułu umowy ubezpieczenia (umowna marża) są rozpoznawane wraz ze świadczeniem usługi objętej umową ubezpieczenia przez okres objęty ubezpieczeniem.

Zmiany w szacunkach dotyczących przyszłych przepływów pomiędzy datami bilansowymi ujmowane są w sprawozdaniu z wyniku lub jako korekta oczekiwanej marży umownej w zależności od charakteru zmiany oraz przyczyny jej wystąpienia. Jednostka ma wybór w jaki sposób rozpoznawać niektóre zmiany w stopie dyskontowej: w sprawozdaniu z wyniku lub w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

Wcześniejšie zastosowanie MSSF 17 jest możliwe pod warunkiem wdrożenia MSSF 9 oraz MSSF 15.

d) Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem – odroczenie stosowania na czas nieokreślony

Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego, czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

e) Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy: Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na niezrealizowane straty - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,

Celem proponowanych zmian jest doprecyzowanie, że niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych wycenianych w wartości godziwej, a dla celów podatkowych według ceny nabycia, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.

Proponowane poprawki będą również stanowić, że wartość bilansowa danego składnika aktywów nie ogranicza szacunków wartości przyszłych dochodów do opodatkowania. Ponadto, w przypadku porównania ujemnych różnic przejściowych do przyszłych dochodów do opodatkowania, przyszłe dochody do opodatkowania nie będą obejmować odliczeń podatkowych wynikających z odwrócenia tych ujemnych różnic przejściowych.

f) Zmiany do MSR 7 Rachunek przepływów pieniężnych: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji- obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,

Zmiana ma na celu podniesienie jakości informacji dotyczących działalności finansowej i płynności jednostki sprawozdawczej przekazywanych użytkownikom sprawozdań finansowych. Wprowadza się wymóg:

- (i) uzgadniania sald otwarcia i zamknięcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej dla wszystkich pozycji, generujących przepływy pieniężne, które kwalifikują się jako działalność finansowa, z wyjątkiem pozycji kapitału własnego;
- (ii) ujawniania informacji dotyczących kwestii ułatwiających analizę płynności jednostki, takich jak ograniczenia stosowane przy podejmowaniu decyzji dotyczących wykorzystania środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

g) Wyjaśnienia dotyczące MSSF 15 Przychody z umów z klientami - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,

Zmiany doprecyzowują w jaki sposób:

- (i) dokonać identyfikacji zobowiązania do realizacji świadczeń,
- (ii) ustalić czy w danej umowie jednostka działa jako zleceniodawca lub agent,
- (iii) ustalić sposób rozpoznawania przychodów z tytułu udzielonych licencji (jednorazowo lub rozliczać w czasie)

Zmiany te wprowadzają 2 dodatkowe zwolnienia mające na celu obniżenie kosztów i zawiłości dla jednostek przy wdrażaniu standardu.

h) Zmiany dotyczące MSSF 2 Płatności oparte na akcjach - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,

Zmiany doprecyzowują w jaki sposób ujmować niektóre typy płatności w formie akcji. Zmiany te wprowadzają wymogi dotyczące ujmowania:

- (i) transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych, zawierających warunek osiągnięcia przez jednostkę określonych wyników gospodarczych,
- (ii) transakcji płatności w formie akcji rozliczanych po potrąceniu podatku,
- (iii) zmian transakcji płatności na bazie akcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych.

i) Zmiany dotyczące MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

Zmiany mają na celu usunięcie z rachunków zysków i strat jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe, przypadków niedopasowania księgowego. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne są następujące rozwiązania:

- stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z rozpoznawaniem w całkowitych dochodach a nie rachunku zysków i strat, zmian wynikających z zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe zamiast MSR 39 Instrumenty finansowe dla wszystkich jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe (tzn. „overlay approach”),
- tymczasowego (do 2021 roku) wyłączenia ze stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe dla jednostek, których działalność jest głównie związana z działalnością ubezpieczeniową i stosowania w tym okresie MSR 39 Instrumenty finansowe (tzn. „deferral approach”).

j) KIMSF nr 22 Transakcje w walucie obcej - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

Interpretacja wyjaśnia ujęcie księgowe transakcji uwzględniających otrzymanie lub zapłatę zaliczki w walucie obcej. Interpretacja dotyczy transakcji w walucie obcej, wówczas, gdy jednostka ujmuje niepieniężne aktyw lub zobowiązanie wynikające z otrzymania lub zapłaty zaliczki w walucie obcej, zanim jednostka ujmuje odnośne aktyw, koszt lub przychód.

k) Zmiany dotyczące MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

Zmiany mają na celu doprecyzowanie zasady przeniesienia aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana dotyczy paragrafu 57, w którym stwierdzono, że przeniesienie aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych następuje wyłącznie wówczas, gdy występują dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Lista sytuacji zawarta w paragrafach 57(a)-(d) została określona jako lista otwarta podczas, gdy aktualna lista jest listą zamkniętą.

l) Poprawki do MSSF (2014-2016) - zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku/po 1 stycznia 2018 roku

- Zmiana MSR 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy

Poprawka dotyczy eliminacji krótkoterminowych zwolnień przewidzianych w par. E3-E7 MSSF 1, ponieważ dotyczyły one minionych okresów sprawozdawczych i spełniły już swoje zadanie. Zwolnienia te umożliwiały jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy skorzystanie z tych samych ujawnień, jakie przysługiwały jednostkom stosującym je od dawna w odniesieniu do:

- i. Ujawniania pewnych danych porównawczych dotyczących instrumentów finansowych, wymaganych wskutek wprowadzenia poprawek do MSSF 7
- ii. Przedstawienie danych porównawczych do ujawnień wymaganych do MSR 19, dotyczących wrażliwości zobowiązań z tytułu zdefiniowanych świadczeń na założenia aktuarialne
- iii. Retrospektywnego zastosowania wymogów dotyczących jednostek inwestycyjnych, zawartych w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27.

- Zmiana MSSF 12 Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach

Poprawka precyzuje zakres MSSF 12 wskazując, że wymogi ujawniania informacji zawarte w tym standardzie, z wyjątkiem wymogów par. B10-B16, dotyczą udziałów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, przeznaczone do podziału między właścicieli lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5. Poprawka powstała w związku z niejasnościami dotyczącymi wzajemnego oddziaływania wymogów ujawniania informacji zawartych w MSSF 5 i MSSF 12.

- Zmiany MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

W poprawce doprecyzowano, że decyzja dotycząca wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej przez wynik finansowy (a nie metoda praw własności), którą mogą podjąć organizacje typu venture capital lub inne kwalifikujące się jednostki (np. fundusze wzajemne, fundusze powiernicze) podejmowana jest indywidualnie dla każdej inwestycji w chwili jej początkowego ujęcia. Poprawka dotyczy także możliwości wyboru metody wyceny jednostki inwestycyjnej, będącej podmiotem stowarzyszonym lub wspólnym przedsięwzięciem jednostki niebędącej jednostką inwestycyjną – może ona zachować wycenę w wartości godziwej wykorzystywaną przez ten podmiot, stosując jednocześnie metodę praw własności.

m) KIMSF 23 Niepewność interpretacji dotyczących podatku dochodowego - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

Interpretacja wyjaśnia jak odzwierciedlić w sprawozdaniu finansowym niepewność związaną z ujmowaniem podatku dochodowego. Interpretacja dotyczy sytuacji gdy ujęcie danej transakcji lub okoliczności w prawie podatkowym jest niejasne lub sytuacji gdy jednostka nie jest pewna czy organy podatkowe zaakceptują podejście jednostki lub jej interpretację prawa podatkowego.

Według Grupy zastosowanie wymienionych powyżej standardów, interpretacji i zmian do standardów - poza MSSF 15 - nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe na koniec okresu sprawozdawczego.

1.16 Wpływ zmiany MSSF 15 na wyniki grupy kapitałowej

Analizując MSSF 15 Grupa Kapitałowa zidentyfikowała koszty odnoszące się bezpośrednio do umów z klientami, które zaliczała do kosztów okresu. W myśl MSSF 15 powinna je aktywować do dnia realizacji usługi. Są to głównie bezpośrednie koszty związane z obsługą sprawy sądowej klienta. Ponadto poprzez identyfikację przychodów Grupa Kapitałowa przy zastosowaniu nowego MSSFa musiałaby przyspieszyć identyfikację przychodów z tytułu wyroków sądowych zasądzonych na rzecz klientów Grupy Kapitałowej. Takie podejście zastosowane w 2017r. spowodowałoby, że aktywowanych kosztów opłat sądowych wyniosłaby 2,6 mln zł., natomiast w obszarze przychodów Grupa zidentyfikowałaby przychody w kwocie wyższej o 3,6 mln zł. Poniżej zaprezentowano zmianę w odniesieniu do roku 2017.

	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2017-31.12.2017 przekształcone nieaudytowane MSSF 15	01.01.2016-31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	93 970	97 616	98 417
Przychody ze sprzedaży produktów	-	-	-
Przychody ze sprzedaży usług	93 970	97 616	98 417
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	-	-	-
Koszty działalności operacyjnej	87 978	85 295	81 278
Amortyzacja	2 400	2 400	2 133
Zużycie materiałów i energii	3 026	3 026	2 139
Usługi obce	48 447	48 447	46 249
Podatki i opłaty	5 303	2 620	3 843
Wynagrodzenia	23 230	23 230	21 678
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 219	4 219	3 732

Pozostałe	1 353	1 353	1 504
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	-	-
Zysk (strata) ze sprzedaży	5 992	12 321	17 139
Pozostałe przychody operacyjne	802	802	422
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	180	180	67
Dotacje	47	47	47
Inne przychody operacyjne	575	575	308
Pozostałe koszty operacyjne	1 820	1 820	1 495
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	5	5	5
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	-	340
Inne koszty operacyjne	1 815	1 815	1 150
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	4 974	11 303	16 066
Przychody finansowe	561	561	333
Dywidenda	-	-	-
Odsetki	209	209	187
Aktualizacja aktywów finansowych	108	108	75
Pozostałe	244	244	71
Koszty finansowe	1 011	1 011	635
Odsetki	764	764	580
Aktualizacja aktywów finansowych	-	-	14
Pozostałe	247	247	41
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	15	15	29
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	4 539	10 868	15 793
Podatek dochodowy	1 290	2 493	3 087
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	3 249	8 375	12 706
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	-	-	-
Zysk (strata) netto	3 249	8 375	12 706
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym	97	97	56
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	3 152	8 278	12 650
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,26	0,69	1,05
Podstawowy za okres obrotowy	0,26	0,69	1,05
Rozwodniony za okres obrotowy	-	-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	0,26	0,69	1,05
Podstawowy za okres obrotowy	0,26	0,69	1,05
Rozwodniony za okres obrotowy	-	-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)	-	-	-

AKTYWA	31.12.2017	31.12.2017 przekształcone nieaudytowane MSSF 15	31.12.2016
Aktywa trwałe	38 055	38 055	33 783
Rzeczowe aktywa trwałe	28 511	28 511	26 520
Wartości niematerialne	687	687	804
Wartość firmy	3 731	3 731	3 495
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-
Inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności	-	-	104
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	3 798	3 798	1 504
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 079	1 079	1 249
Pozostałe aktywa trwałe	249	249	107
Aktywa obrotowe	33 535	42 398	31 512
Zapasy	16	16	12

należności z tytułu realizacji usług	12 270	15 916	11 550
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	352	352	1
Pozostałe należności	2 498	2 498	1 621
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	972	972	917
Rozliczenia międzyokresowe	11 605	16 822	6 155
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 822	5 822	11 256
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
AKTYWA RAZEM	71 590	80 453	65 295

PASYWA	31.12.2017	31.12.2017 przekształcone nieaudytowane MSSF 15	31.12.2016
Kapitał własny	26 579	33 758	31 817
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej	26 365	33 544	31 687
Kapitał zakładowy	1 200	1 200	1 200
Należne wpłaty na kapitał zakładowy	-	-	-
Kapitały zapasowy	17 304	17 304	17 271
Pozostałe kapitały	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	412	412	320
Wypłacona zaliczka na poczet dywidendy	-	-	-
Niepodzielony wynik finansowy	4 297	6 351	246
Wynik finansowy bieżącego okresu	3 152	8 277	12 650
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	214	214	130
Zobowiązanie długoterminowe	18 940	20 624	11 829
Kredyty i pożyczki	15 249	15 249	9 636
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 344	2 344	908
Inne zobowiązania długoterminowe	1	1	2
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 225	2 909	1 123
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	65	65	114
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	56	56	46
Pozostałe rezerwy	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	26 071	26 071	21 649
Kredyty i pożyczki	5 368	5 368	1 614
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 555	1 555	867
Zobowiązania handlowe	12 469	12 469	12 171
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	530
Pozostałe zobowiązania	3 230	3 230	3 126
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	208	208	373
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	540	540	426
Pozostałe rezerwy	2 701	2 701	2 542
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
PASYWA RAZEM	71 590	80 453	65 295

Grupa szacuje, że MSSF 15 może mieć wpływ na aktywowanie bezpośrednich identyfikowalnych kosztów związanych z obsługą procesów sądowych spraw prowadzonych przez Grupę oraz osiągniętych w wyniku tych procesów przychodów. Obecnie Grupa analizuje zmiany, które wprowadza MSSF 15 w zakresie identyfikacji przychodów i kosztów działalności operacyjnej - wg obecnych, wstępnych szacunków wysokość aktywowanych kosztów opłat sądowych wyniosłaby 2,6 mln zł., natomiast w obszarze przychodów Grupa zidentyfikowałaby przychody w kwocie wyższej o 3,6 mln zł.

Wpływ zastosowania pozostałych nowych oraz zmienionych MSSF po raz pierwszy w 2018 roku zdaniem Grupy nie będzie miał istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem z działalności zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co skonsolidowane sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

1.17 Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie 12 miesięcy po ostatnim dniu bilansowym, czyli 31.12.2017 roku. Zarząd Spółki dominującej nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

1.18 Zasady konsolidacji

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Udziały/akcje niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami / akcjonariuszami niekontrolującymi

Udziały/akcje niekontrolujące obejmują nie należące do Grupy udziały w Spółkach objętych konsolidacją. Udziały/akcje niekontrolujące ustala się jako wartość aktywów netto jednostki powiązanej, przypadających na dzień nabycia, udziałowcom/akcjonariuszom spoza Grupy Kapitałowej. Zidentyfikowane udziały niekontrolujące w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych ujmuje się oddzielnie od udziału własnościowego jednostki dominującej w tych aktywach netto. Udziały/akcje niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

- wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz
- zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów/akcji niekontrolujących. Łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów/akcji niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

c) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są rozliczane metodą praw własności, a ujęcie początkowe następuje według kosztu.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w pozostałych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji.

d) Spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za okresy kończące się 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku obejmują następujące jednostki wchodzące w skład Grupy:

Wyszczególnienie	Udział VOTUM S.A. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2017	31.12.2016
VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. ¹	98%	98%
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	100%	100%
Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. (dalej: „PCRF VOTUM S.A.”)	96%	96%
Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. sp.k. (dalej: „PCRF VOTUM S.A. sp.k.”) ^{1 i 2}	1%	1%
VOTUM Connect S.A. ⁵	90%	60%
KANCELARIA VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. ³	99%	90%
Protecta sp. z o.o. ⁶	-	36%
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. (dalej: BOBAT sp. z o.o.)	88%	64%
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	85%	85%
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o. ^{1,2,4}	-	75%
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	55%	-
AutoVOTUM S.A.	100%	-
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k. ^{1 i 2}	98%	98%

¹ udział w zyskach i stratach

² spółki zależne pośrednio

³ W dniu 4 stycznia 2017r. Votum S.A. nabyło 9% udziałów jednocześnie zwiększając swoje zaangażowanie w spółce do 99%

⁴ W dniu 20 stycznia 2017 PCRF VOTUM S.A. zbyło 75 % udziałów jednocześnie wychodząc z inwestycji. Od dnia 4 kwietnia 2017r. spółka powiązana pośrednio poprzez Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie

⁵ W dniu 24 lutego 2017r. Votum S.A. nabyło 30% udziałów jednocześnie zwiększając swoje zaangażowanie w spółce do 90%

⁶W dniu 21 marca 2017r. spółka zbyła wszystkie udiały jednocześnie wychodząc z inwestycji.

Spółki zależne pośrednio:

Wyszczególnienie	Udział PCRF VOTUM S.A. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2017	31.12.2016
PCRF VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
PCRF VOTUM S.A. sp.k. ¹	99%	99%
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o. ²	-	75%

¹ udział w zyskach i stratach

² W dniu 20.01.2017 PCRF VOTUM S.A. zbyło 75 % udziałów jednocześnie wychodząc z inwestycji. Od dnia 4 kwietnia 2017r. spółka powiązana pośrednio poprzez Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie

Wyszczególnienie	Udział Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2017	31.12.2016
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	Jednostka dominująca	
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k. ¹	98%	98%

¹ udział w zyskach i stratach

Wyszczególnienie	Udział MEDCZNE CENTRUM OŚWIATY sp. z o.o. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2017	31.12.2016
CENTRUM MEDYCZNEJ OŚWIATY sp. z o.o.	Jednostka dominująca	
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	100%	-

Zastosowane metody konsolidacji

Wyszczególnienie	Metoda konsolidacji	
	31.12.2017	31.12.2016
VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	metoda pełna	metoda pełna
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	metoda pełna	metoda pełna
PCRF VOTUM S.A.	metoda pełna	metoda pełna
PCRF VOTUM S.A. sp.k.	metoda pełna	metoda pełna
VOTUM Connect S.A.	metoda pełna	metoda pełna
KANCELARIA VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Protecta sp. z o.o.	-	metoda praw własności
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k.	metoda pełna	metoda pełna
AutoVotum s.a.	metoda pełna	-
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	metoda pełna	-

e) Transakcje na udziałach lub akcjach spółek zależnych

VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.

W dniu 4 stycznia 2017 roku Zarząd Votum S.A. podpisał umowę nabycia 9% udziałów w Spółce VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 45 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna udziałów 1080 UAH (161,46 PLN). W efekcie niniejszej transakcji Votum S.A. zwiększyło swój udział w VIDSHKODUVANNYA Sp. z o.o. z 90% do 99% udziałów, w związku z weryfikacją zaangażowania w spółki zależne od Votum S.A. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień nabycia udziałów.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Aktywa trwałe	36
Aktywa obrotowe	27
Suma aktywów	63

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Kapitał własny	-227
Kapitał podstawowy	5
Różnice kursowe z przeliczenia	60
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-261
Zysk (strata) netto	-31

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	290
Suma pasywów	63

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	138
Koszty działalności operacyjnej	144
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-6
Zysk (strata) netto	-31

Ukraińsko- Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.

W dniu 20 stycznia 2017 roku Zarząd PCRf S.A., spółki zależnej od VOTUM S.A., podpisał umowę sprzedaży 75% udziałów w Spółce Ukraińsko-Polskie Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 3750 UAH (560,63 PLN) Centrum Medycznej Oświaty Sp. z o.o. (Lwów) który jest podmiotem powiązanym poprzez kluczowe kierownictwo. W efekcie niniejszej transakcji Grupa Kapitałowa zanotowała w 2017r. zysk na transakcji w kwocie 113 tys. PLN. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień sprzedanych udziałów.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Aktywa trwałe	34
Aktywa obrotowe	13
Suma aktywów	47

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Kapitał własny	-113
Kapitał podstawowy	1
Różnice kursowe z przeliczenia	-6
Zysk (strata) z lat ubiegłych	0
Zysk (strata) netto	-108
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	160
Suma pasywów	47

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	32
Koszty działalności operacyjnej	140
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-108
Zysk (strata) netto	-108

VOTUM Connect S.A.

W dniu 31 stycznia 2017 roku Zarząd Votum S.A. podpisał umowę nabycia, pod warunkiem uzyskania wymaganych zgód korporacyjnych, 30% akcji w Spółce VOTUM Connect S.A. z siedzibą w Kamieniu za cenę 70 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna akcji wynosi 30 000 PLN. W efekcie niniejszej transakcji Votum S.A. zwiększyło swój udział w VOTUM Connect S.A. z 60% do 90% udziałów w związku z weryfikacją zaangażowania w spółki zależne od Votum S.A. W dniu 24 lutego 2017 r. Rada Nadzorcza VOTUM Connect S.A. wyraziła zgodę na zawarcie wyżej wymienionej transakcji, tym samym umowa została zrealizowana. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień nabycia akcji.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	28.02.2017
Aktywa trwałe	241
Aktywa obrotowe	119
Suma aktywów	360

Wybrane dane finansowe	28.02.2017
Kapitał własny	-249
Kapitał podstawowy	100
Różnice kursowe z przeliczenia	
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-296

Zysk (strata) netto	-53
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	609
Suma pasywów	360

Wybrane dane finansowe	28.02.2017
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	145
Koszty działalności operacyjnej	194
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-50
Zysk (strata) netto	-53

Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku Zarząd Votum S.A., po uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych, podpisał umowę nabycia 55% udziałów w Spółce Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 140 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna udziałów 228 250 UAH. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień nabycia udziałów.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	31.03.2017
Aktywa trwałe	29
Aktywa obrotowe	66
Suma aktywów	95

Wybrane dane finansowe	31.03.2017
Kapitał własny	65
Kapitał podstawowy	61
Różnice kursowe z przeliczenia	
Zysk (strata) z lat ubiegłych	4
Zysk (strata) netto	0
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	30
Suma pasywów	95

Wybrane dane finansowe	31.03.2017
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	0
Koszty działalności operacyjnej	0
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	0
Zysk (strata) netto	0

Multizakupy S.A. (AutoVOTUM S.A.)

W dniu 12 maja 2017 r. VOTUM S.A. nabyło 100% udziałów w spółce Multizakupy S.A. z siedzibą we Włocławku za cenę 10.000 PLN od spółki DSA Financial Group S.A. z siedzibą we Wrocławiu. Wartość aktywów netto na ostatni dzień bilansowy wyniosła 15 tys. PLN. Obecnie spółka zmieniła nazwę na AutoVOTUM S.A. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień nabycia akcji.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	30.04.2017
Aktywa trwałe	0
Aktywa obrotowe	17
Suma aktywów	17

Wybrane dane finansowe	30.04.2017
Kapitał własny	15
Kapitał podstawowy	4 770
Kapitał zapasowy	504
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-5 198
Zysk (strata) netto	-61
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2

Suma pasywów	17
Wybrane dane finansowe	
	30.04.2017
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	0
Koszty działalności operacyjnej	-61
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-61
Zysk (strata) netto	-61

Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.

W dniu 4 października 2017 r. Zarząd Votum S.A. podpisał umowy nabycia łącznie 24% udziałów w Spółce Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. z siedzibą w Słupcy za łączną cenę 200 PLN od osób fizycznych. Tym samym Votum S.A. zwiększyła ilość posiadanych udziałów w tej Spółce z 64% do 88%. Pozostałe udziały należą do osoby fizycznej. Poniżej wybrane dane finansowe przyjętej na dzień nabycia udziałów.

Dane w tys.pln

Wybrane dane finansowe	30.09.2017
Aktywa trwałe	5
Aktywa obrotowe	16
Suma aktywów	21

Wybrane dane finansowe	30.09.2017
Kapitał własny	-153
Kapitał podstawowy	83
Kapitał zapasowy	0
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-216
Zysk (strata) netto	-20
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	174
Suma pasywów	21

Wybrane dane finansowe	30.09.2017
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	0
Koszty działalności operacyjnej	19
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-19
Zysk (strata) netto	-20

f) Spółki nie objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Grupa Kapitałowa nie posiada spółek, które nie były objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

1.19 Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego. Grupa Kapitałowa na dzień bilansowy nie posiadała pochodnych instrumentów finansowych, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej oraz aktywów dostępnych do sprzedaży i inwestycji w nieruchomości.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segmenty działalności prezentowane są z uwzględnieniem rodzajów przychodów z działalności podstawowej. Wyróżniamy dwa segmenty operacyjne:

- segment działalności odszkodowawczej
- segment usług rehabilitacyjnych
- segment pozostały

W segmencie działalności odszkodowawczej znajduje się obszar działalności Grupy, który osiąga wyniki z prowadzenia spraw osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych, poczynając od reprezentowania klienta wobec towarzystwa ubezpieczeniowego oraz chwili zgłoszenia roszczenia, aż do reprezentowania klienta w procesie sądowym.

Segment usług rehabilitacyjnych oparty jest na wykonywaniu zabiegów fizjoterapeutycznych w funkcjonującej w Grupie klinice rehabilitacyjnej.

Przychody i koszty działalności operacyjnej

Przychody działalności operacyjnej wykazywane są w takiej wysokości w jakiej prawdopodobne jest, że Spółki z Grupy otrzymają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją. Przychody wyceniane są w wartościach netto, pomniejszone o podatek od towarów i usług uwzględniający rabaty i opusty.

Przychody wynikające z uzgodnionego z klientem poziomu honorarium należnego z tytułu uzyskania na jego rzecz odszkodowania od ubezpieczyciela mogą być pomniejszone o kwoty honorarium należnego kancelarii reprezentującej klienta przed sądem. Przychody wynikające ze świadczenia usług rehabilitacyjnych powstają z chwilą wykonania usługi lub zakończenia turnusu rehabilitacyjnego.

Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, odpisane zobowiązania przedawnione, umorzone, nieściągalne. Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są również otrzymane odszkodowania, kary, darowizny itp.

Koszty działalności operacyjnej są to koszty normalnej działalności operacyjnej związanej pośrednio lub bezpośrednio z przychodami z działalności operacyjnej. Koszty klasyfikowane są według rodzaju oraz miejsca powstawania.

Pozostałe przychody, koszty, zyski i straty

Za pozostałe przychody i zyski uznaje się przychody z działalności finansowej podmiotów, takie jak odsetki, przychody ze sprzedaży finansowych aktywów, dywidendy i dodatnie różnice kursowe.

Do pozostałych kosztów i strat zalicza się koszty z działalności finansowej, w szczególności odsetki, prowizje od pożyczek, kredytów i leasingów oraz odpisy aktualizujące od aktywów finansowych.

Dotacje państwowe

Dotacje państwowe wyceniane są w wysokości pewnych należnych wpłat potwierdzonych przez instytucje państwowe. Dotacje te wykazywane są jako oddzielna część przychodów w przypadku gdy dotacja nie dotyczy dotowania aktywów zgodnie z MSR 20.

Podatki

Podatek wykazywany w sprawozdaniu uwzględnia podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżący podatek dochodowy ustalany jest na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych kraju siedziby spółki.

Podatek odroczony

Podatek odroczony ustalany jest zgodnie z przepisami podatkowymi uwzględniającymi obowiązujące stawki podatkowe dla operacji, które są już zrealizowane, bądź mają się zrealizować w najbliższej przyszłości a które będą miały wpływ na bieżący podatek dochodowy w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie

podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Grupa Kapitałowa nie kompensuje aktywów z rezerwami na podatek odroczonego w poszczególnych spółkach.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa, które są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług oraz, którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres. Ujęcie w sprawozdaniu finansowym składnika środków trwałych następuje pod warunkiem spełnienia poniższych dwóch warunków łącznie:

- jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu środkowi trwałemu oraz
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia wartości danego środka trwałego (składnik posiada cenę nabycia lub koszt wytworzenia albo inną wartość, którą można wiarygodnie określić).

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania.

Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- urządzenia techniczne i maszyny od 13 miesięcy do 5 lat
- środki transportu od 2 do 7 lat
- inne środki trwałe od 13 miesięcy do 5 lat.

Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się taki składnik majątkowy, który jest możliwym do zidentyfikowania niepieniężnym składnikiem aktywów, nie mającym postaci fizycznej, będącym w posiadaniu jednostki gospodarczej w celu wykorzystania w produkcji i dostarczaniu dóbr lub świadczenia usług, albo w celu oddania do odpłatnego użytkowania osobom trzecim lub w celach związanych z działalnością administracyjną jednostki.

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych rozpoczynają się gdy są one dostępne do użytkowania. Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- oprogramowania komputerowe 13 miesięcy do 10 lat
- koncesje patenty licencje 2 -5 lat
- inne wartości niematerialne od 13 miesięcy do 5 lat

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy podmioty z Grupy dokonują analizy, czy występują obiektywne dowody na potwierdzenie, że poszczególne składniki aktywów niefinansowych utraciły wartość.

Nieruchomości inwestycyjne

W Grupie Kapitałowej nie występują nieruchomości inwestycyjne.

Leasing

Leasing klasyfikowany jest jako leasing operacyjny wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego. Wówczas korzystający nie wykazuje go w swoich aktywach jako środka trwałego.

Spółki w Grupie klasyfikują leasing jako leasing finansowy wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) zostają przeniesione na korzystającego. Jeżeli umowa leasingu, najmu lub dzierżawy spełni jeden z warunków wymienionych w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości Nr 17, to przedmiot umowy zalicza się do środków trwałych Jednostki (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych.

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych wyceniane są w cenie nabycia powiększonej o możliwe do przyporządkowania koszty związane z ich nabyciem. Podlegają one testowi na utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego. W przypadku gdy zaistnieje uzasadniona obawa, że mogą one utracić w całości lub w części swoją wartość, dokonuje się odpisu aktualizującego w ciężar kosztów finansowych. Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia

kontroli) aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia ponad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach bilansu jako wartość firmy. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udziały niekontrolujące są wykazywane według przypadającej na nich wartości godziwej aktywów netto. W kolejnych okresach, straty przypadające na udziały niekontrolujące przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Sprzedane w roku obrotowym spółki zależne podlegają konsolidacji od początku roku obrotowego do dnia zbycia. Wyniki finansowe jednostek nabytych w ciągu roku są ujmowane w sprawozdaniu finansowym od momentu ich nabycia.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane są w zależności od charakteru instrumentu finansowego według wartości godziwej w przypadku gdy instrumenty notowane są na giełdzie, bądź wyceniane według skorygowanej ceny nabycia ustalonej na podstawie wewnętrznej stopy zwrotu.

Zapasy

Zapasy są to aktywa, które, przeznaczone są do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż, mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Należności z tytułu świadczonych usług i pozostałe

Należności krótkoterminowe, stanowiące część aktywów obrotowych, obejmują wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część należności z pozostałych tytułów, która jest wymagalna na dzień bilansowy. Odpisy aktualizujące wartość należności ustala się analizując co najmniej przesłanki pochodzące z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł informacji. Za przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł uważa się w szczególności posiadane informacje historyczne na podstawie, których określa się możliwości ściągnięcia należności uwzględniającą charakter procesu postępowania przy egzekwowaniu należności. W przypadku przesłanek pochodzących ze źródeł zewnętrznych, analizuje się głównie czy prawdopodobne jest, że w niedalekiej przyszłości nie nastąpią, znaczące i niekorzystne zmiany mogące wpłynąć na ściągłość należności. Przyjmuje się, że postępowanie sądowe nie stanowi przesłanki do dokonania odpisu aktualizującego wobec należności, których stroną są podmioty świadczące usługi z zakresu ubezpieczeń komunikacyjnych.

Rozliczenia międzyokresowe

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów związanych z ich osiągnięciem, rozgraniczane są przychody i koszty dotyczące poszczególnych okresów sprawozdawczych. Wydatki i koszty ponoszone z góry, a więc dotyczące przyszłych okresów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych, natomiast biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują kwoty zaliczane do kosztów okresu bieżącego pomimo, iż ich pokrycie nastąpi w przyszłym okresie sprawozdawczym. Pozycje wykazywane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych mają charakter przedpłat za usługi, które będą wykonywane w przyszłości (np. ubezpieczenie lub prenumeraty). Do rozliczeń międzyokresowych czynnych nie można zaliczyć poniesionych kosztów związanych z usługami, które już zostały wykonane albo zakupami i produkcją, które już zostały dokonane, nawet jeżeli korzyści ekonomiczne zostaną osiągnięte w przyszłości. Możliwe jest zaliczanie tego typu nakładów do innych grup aktywów pod warunkiem, że spełnione są kryteria obowiązujące dla tych grup aktywów.

Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonywane są stosownie do upływu czasu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Przez środki pieniężne i ich ekwiwalenty należy rozumieć gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych pozostawione do dyspozycji Spółki. Lokaty terminowe do trzech miesięcy uznaje się za środki pieniężne. Środki pieniężne w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną na każdy dzień bilansowy.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Za aktywa finansowe dostępne do sprzedaży uznaje się wszystkie te aktywa, których wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Natomiast za działalność zaniechaną, Grupa uważa te wydzielone aktywa, które przestała wykorzystywać w zwykłej działalności operacyjnej.

Kapitał zakładowy

Na kapitały własne składają się:

- kapitał zakładowy,
- kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały,
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysk (strata) z lat ubiegłych (do tej pozycji kapitału odnosi się skutki błędów podstawowych oraz ujmuje się skutki finansowe zmiany polityki rachunkowości),
- zysk (strata) netto.
- kapitał akcjonariuszy mniejszościowych

Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania stanowią zobowiązania jakie wynikają z przeszłych zdarzeń, ale których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Rezerwę należy utworzyć, gdy:

- na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Jeśli warunki te nie są spełnione, spółki z Grupy nie tworzą rezerwy.

Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze stanowią grupę zobowiązań i rezerw, które są wyliczane na podstawie wiarygodnych szacunków i dotyczą pracowników poszczególnych spółek.

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych tworzone są w przypadkach, w których powyższy obowiązek wynika z obowiązujących przepisów prawa, funkcjonującego zakładowego systemu wynagradzania, zbiorowego układu pracy lub innych umów zawartych z pracownikami.

Kwotę rezerwy na odprawy emerytalne ustala się za pomocą metod prognozowanych uprawnień jednostkowych. Utworzenie po raz pierwszy tego typu rezerw traktowane jest jak zmiana polityki rachunkowości.

Wypłaty odpraw emerytalno-rentowych w trakcie roku obrotowego powodują zmniejszenie odpowiedniej rezerwy. Nie jest dopuszczalne bieżące obciążenie kosztów działalności kwotami wypłaconych świadczeń z jednoczesną korektą rezerwy na koniec okresu. Natomiast rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne zmniejsza koszty działalności podstawowej.

Kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty bankowe i pożyczki są wyceniane w wartości nominalnej powiększone o należne odsetki naliczane memoriałowo.

Zobowiązania z tytułu realizacji usług i pozostałe

Zobowiązania z tytułu realizacji usług obejmują wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część zobowiązań z pozostałych tytułów, która jest bezsporna i wymagalna na dzień bilansowy.

Pozostałe zobowiązania są to te wszystkie zobowiązania, których nie można przyporządkować do zobowiązań handlowych.

Płatności w formie akcji

Płatności w formie akcji są ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych w okresie ich faktycznego świadczenia.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia zgodnego z MSR 23

Wypłata dywidend

Grupa nie posiada polityki wypłaty dywidend. Dywidendy otrzymane prezentowane są w rachunku zysków i strat z chwilą nabycia prawa do nich pod warunkiem, że nie korygują ceny nabycia.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Grupy.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

1.20 Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Grupa nie rozpoznała umów, w których występowałaby jako leasingodawca.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Wartość firmy

Grupa zgodnie z MSR 36.10.b przynajmniej raz w roku wykonuje test na utratę wartości firmy. Wymaga to oszacowania „wartości odzyskiwalnej” ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których alokowana jest wartość firmy. Wartość odzyskiwalna określana jest poprzez oszacowanie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopę procentową szacuje się metodą WACC (średnioważonego kosztu kapitału). Na różnicę pomiędzy wartością odzyskiwalną a wartością firmy w przypadku, gdy wartość firmy będzie wyższa od wartości odzyskiwalnej dokonuje się odpisu aktualizującego.

Utrata wartości aktywów

Grupa na bieżąco kontroluje przydatność aktywów trwałych dla prowadzenia działalności. W przypadku gdy zaistnieją przesłanki do utraty wartości przez środek trwały, przeprowadza się test na utratę wartości środków trwałych.

Wycena rezerw

Rezerwy zostały oszacowane przez zarządy poszczególnych spółek na podstawie posiadanych informacji kadrowych i finansowo księgowych. Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na koniec roku obrotowego na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększonej o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość dni w poszczególnych grupach zawodowych mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danej grupy zawodowej pracowników w oparciu o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wyliczane są na koniec każdego miesiąca, tzn. korekta rezerw o faktycznie poniesione koszty urlopów wykorzystanych dokonywana jest bieżąco na koniec każdego miesiąca.

W przypadku rezerw wynikających z nabywanych usług przez spółki w Grupie, rezerwą objęte są nabywane usługi lub towary, których poniesienie w najbliższym okresie jest prawdopodobne.

Kwotę rezerwy do odniesienia na koniec każdego przyjętego okresu rozliczeniowego ustala się poprzez podzielenie oszacowanej na dany moment kwoty rezerwy, pomniejszonej o rezerwy, jakie obciążały koszt w poprzednich okresach rozliczeniowych przez liczbę okresów rozliczeniowych w roku pomniejszoną o liczbę okresów obciążonych dotychczas rezerwą.

Spółki na każdy dzień bilansowy szacuje wartość rezerwy na odprawy emerytalne, nie ujmuje jej jednak w rachunku zysków i strat do momentu przekroczenia progu wartości ustalonej jako istotna.

Rezerwę na niewykorzystane urlopy Spółka prezentuje w sprawozdaniu finansowym w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Grupa nie posiada struktury sprzedażowej usług, w której musiałaby stosować metodę procentowego zaawansowania prac przy ujmowaniu przychodów.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Dotyczy to zarówno własnych środków trwałych jak i będących przedmiotem leasingu.

1.21 Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

W 2017 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w rocznych okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2017 r.

Przyjęcie nowych i zatwierdzonych przez UE standardów i interpretacji nie spowodowało zmian w zasadach rachunkowości Grupy wpływających na wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych za 2017 oraz 2016 rok.

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych Standardów i Interpretacji, które zostały już opublikowane oraz zatwierdzone przez Unię Europejską, a które wejdą w życie po dniu bilansowym.

DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Grupy prezentują się następująco:

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	-	-
Sprzedaż produktów	-	-
Sprzedaż usług	93 970	98 417
SUMA przychodów ze sprzedaży	93 970	98 417
Pozostałe przychody operacyjne	802	422
Przychody finansowe	561	333
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	95 333	99 172
Przychody z działalności zaniechanej	-	-
SUMA przychodów ogółem	95 333	99 172

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. SEGMENTY OPERACYJNE

Ogólne informacje o segmentach operacyjnych:

a) Czynniki przyjęte do określania segmentów sprawozdawczych jednostki, z uwzględnieniem informacji, czy segmenty podlegały łączeniu oraz podstawę na jakiej opiera wycenę ujawnionych kwot:

- Decydującym czynnikiem, który określa podział segmentów sprawozdawczych, jest charakter przychodu, jaki osiąga Grupa Kapitałowa. Podstawą do wyceny segmentów są jednostkowe dane finansowe spółek, które prowadzą jednorodne usługi stricte powiązane z wyodrębnionymi segmentami. Niniejsze segmenty nie podlegały wcześniejszym łączeniom bądź podziałom.

b) Rodzaj produktów i usług, z tytułu których każdy segment sprawozdawczy osiąga swoje przychody:

Prezentowane segmenty operacyjne podzielone są zgodnie z rodzajem sprzedaży usług w Grupie Kapitałowej. Zostały one podzielone w następujący sposób:

- Segment pierwszy usługi związane z pośrednictwem w dochodzeniu odszkodowań w związku ze zdarzeniem wypadkowym od towarzystw ubezpieczeniowych i innych podmiotów zobowiązanych w zakresie odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku na rzecz klientów poszkodowanych w tych wypadkach. Do tej grupy zaliczane są spółki VOTUM S.A., Votum Centrum Odszkodowań, a.s., Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa, VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o., Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych” Spółka komandytowa
- Segment drugi – usługi rehabilitacyjne, w segmencie tym znajduje się podmiot świadczący usługi rehabilitacji funkcjonalnej. Do tego segmentu zaliczana jest spółka Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej Votum S.A. sp.k., Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum sp. z o.o.
- Segment trzeci – usługi pozostałe, usługi najmu i usługi wspierające core biznes. Do tego segmentu zaliczamy PCRF Votum s.a. oraz Votum Connect s.a., Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o., Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o., AutoVotum S.A., Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie 01.01.2017-31.12.2017 r.

01.01.2017-31.12.2017	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Korekty*	Wyłączenia		Ogółem
	odszkodowania	rehabilitacja	pozostały			konsolidacyjne		
Przychody segmentu	103 780	8 260	4 707	-	-	22 777		93 970
Sprzedaż na zewnątrz	85 374	8 249	347	-	-	-		93 970
Sprzedaż między segmentami	18 406	11	4 360	-	-	22 777		-
Koszty segmentu	98 871	7 873	4 116	-	-	22 882		87 978
Koszty sprzedaży zewnętrznej	77 550	6 488	3 940	-	-	-		87 978
Koszty sprzedaży między segmentami	21 321	1 385	176	-	-	22 882		-
Zysk/ (strata) segmentu na sprzedaży	4 909	387	591	-	-	-	105	5 992
Pozostałe przychody operacyjne	639	17	132	-	-	-	14	802
Pozostałe koszty operacyjne	1 775	28	11	-	-	-	6	1 820
Zysk/ (strata) segmentu na działalności operacyjnej	3 772	376	713	-	-	-	-113	4 975
Przychody finansowe	460	1	123	-	-	-	23	561
Koszty finansowe	732	-	419	-	-	-	139	1 011
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	-	-	15	-	-	-	-	15
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	3 500	377	432	-	-	-	-229	4 539
Podatek dochodowy	1 161	-	63	-	-	-	-66	1 290
Zysk/ (strata) netto	2 339	377	369	-	-	-	-163	3 249
Aktywa ogółem	68 879	1 082	13 375	-	-	11 746		71 590
Aktywa segmentu	53 114	1 082	13 124	-	-	11 746		55 574
	15 765	-	251	-	-	-		16 016
Aktywa nieprzypisane								
Pasywa ogółem	68 879	1 082	13 375	-	-	11 746		71 590
Zobowiązania segmentu	36 699	577	9 457	-	-	-		46 733
Zobowiązania nieprzypisane	32 180	505	3 918	-	-	11 746		24 857
Kapitały własne	5 106	400	5 106	-	-	-	15 753	26 365
Pozostałe informacje dotyczące segmentu								
Nakłady inwestycyjne	599	252	55	-	-	-		906
- rzeczowe aktywa trwałe	457	126	51	-	-	-		634
- wartości niematerialne	141	126	4	-	-	-		272
	-	-	-	-	-	-		-
- nieruchomości inwestycyjne								
Amortyzacja	1 842	126	323	-	-	-	109	2 400
Odpisy aktualizujące wartości aktywów finansowych i niefinansowych	169	-	-	-	-	-	-	169
Istotne pozostałe koszty niepieniężne	4 249	28	112	-	-	-	134	4 523

*Korekty doprowadzające do zasad wyceny wg MSR

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie 01.01.2016-31.12.2016.

01.01.2016-31.12.2016	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Korekty*	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
	odszkodowania	rehabilitacja	pozostały				
Przychody segmentu	109 644	5 903	3 468	-	-	20 598	98 417
Sprzedaż na zewnątrz	92 225	5 884	308	-	-	-	98 417
Sprzedaż między segmentami	17 419	19	3 160	-	-	20 598	-
Koszty segmentu	92 783	5 786	3 313	-	-	20 604	81 278
Koszty sprzedaży zewnętrznej	73 694	4 413	3 171	-	-	-	81 278
Koszty sprzedaży między segmentami	19 089	1 373	142	-	-	20 604	-
Zysk/ (strata) segmentu na sprzedaży	16 861	117	155	-	-	-6	17 139
Pozostałe przychody operacyjne	312	15	81	-	-	-4	422
Pozostałe koszty operacyjne	1 459	-	29	-	-	-6	1 494
Zysk/ (strata) segmentu na działalności operacyjnej	15 714	132	207	-	-	-14	16 067
Przychody finansowe	389	1	75	-	-	130	338
Koszty finansowe	829	6	337	-	-	536	635
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	15 274	127	-57	-	-	-449	15 793
Podatek dochodowy	3 234	-	-162	-	-	-15	3 087
Zysk/ (strata) netto	12 040	127	105	-	-	-434	12 706
Aktywa ogółem	71 218	628	13 643	-	-	20 194	65 295
Aktywa segmentu	50 944	628	13 229	-	-	20 194	31 378
Aktywa nieprzypisane	20 274	-	414	-	-	-	20 274
Pasywa ogółem	71 218	628	13 643	-	-	20 194	65 295
Zobowiązania segmentu	34 051	722	10 262	-	-	-	34 773
Zobowiązania nieprzypisane	37 167	- 94	3 381	-	-	20 194	16 879
Kapitały własne	-	-	-	-	-	- 18 481	18 481
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	11 701	19	35	-	-	-	11 755
- rzeczowe aktywa trwałe	11 500	9	33	-	-	-	11 543
- wartości niematerialne	201	9	2	-	-	-	212
- nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	1 772	40	321	-	-	-	2 133
Odpisy aktualizujące wartości aktywów finansowych i niefinansowych	15	-	-	-	-	-	15
Istotne pozostałe koszty niepieniężne	3 938	21	132	-	-	45	4 136

*Korekty doprowadzające do zasad wyceny wg MSR

Grupa działa przede wszystkim na terenie Polski. Przychody, nakłady i aktywa dotyczące segmentów poza terenem Polski wynoszą mniej niż 6% odpowiednich wartości.

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01.01.2017-31.12.2017		01.01.2016-31.12.2016	
	w PLN	w %	w PLN	w %
Polska	85 896	91,4%	89 243	90,7%
Ukraina	255	0,3%	172	0,2%
Kraje UE	7 819	8,3%	9 002	9,1%
Razem	93 970	100%	98 417	100%

Nota 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Zysk ze zbycia majątku trwałego	180	67
Zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Rozwiązanie rezerw	50	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	62	37
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	197	155
Dotacje rządowe	47	47
Sprzedaż licencji	2	-
Odpis aktualizujący wartość przedawnionych zobowiązań	12	53
korekta roczna VAT	-	-
Pozostałe	252	63
RAZEM	802	422

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Strata ze zbycia majątku trwałego	88	5
Strata ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Zawiązanie rezerw	30	115
Darowizny	266	422
Należności nieściągalne i umorzone	687	-
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-
Odszkodowania z tyt. nienależytego wykonania umowy, kary	44	162
Odpis aktualizujący należności	345	523
Odpis aktualizujący zapasy	1	2
Odpis aktualizujący wartość firmy	-	20
Likwidacja środków trwałych	9	2
Naprawy środków trwałych z OC	85	58
Pozostałe	265	186
RAZEM	1 820	1 495

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Aktywa finansowe	169	15
Należności	344	523
Zapasy	1	2
Wartość firmy	-	-
Wartości niematerialne	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
RAZEM	514	540

Nota 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	206	187
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	-	-
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Zysk netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	125	-
Dywidendy otrzymane	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	76	21
Wycena instrumentów pochodnych	108	75
Pozostałe	46	50
RAZEM	561	333

Koszty finansowe	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Koszty z tytułu odsetek	764	580
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	161	35
Straty netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Straty netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	-
Odpisy aktualizujące wartość odsetek	8	4
Aktualizacja wartość inwestycji	-	15
Pozostałe	79	1
RAZEM	1 011	635

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	206	764	-	- 558
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	344	-	-	344
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	84	-	-	84
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	- 85	-	-	- 85
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	108	-	- 108
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	31	-	- 31
Razem zysk strata	-	-	-	-	549	903	-	- 353

01.01.2016-31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	187	-	580	-393
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	523	-	-	- 523
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	22	-	-	22
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	- 14	-	-	- 14
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	94	-	-94
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	31	-	-31
Razem zysk / strata	-	-	-	-	718	705	-	13

Nota 5. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2017 i 2016 roku przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W RZIS	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy	1 054	2 948
Dotyczący roku obrotowego	1 054	2 948
Korekty dotyczące lat ubiegłych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	236	139
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	236	139
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	1 290	3 087

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

BIEŻĄCY PODATEK DOCHODOWY	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Zysk przed opodatkowaniem	4 539	15 792
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	27 504	28 521
Przychody wyłączone z opodatkowania	10 954	8 104
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	18 645	23 077
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	2 780	4 340
Dochód do opodatkowania	5 224	17 472
Odliczenia od dochodu - darowizna, strata	395	1956
Podstawa opodatkowania	4 829	15 516
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	918	2 948
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	20%	20%

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Wysokość podatku dochodowego w spółkach zagranicznych należących do Grupy Kapitałowej wynosi 19%.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywów z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2017
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odpisy emerytalne	37	33	-	17	53
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	9	-	9	-	-
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	354	585	444	-	495
Ujemne różnice kursowe	-	15	-	-	15
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	696	605	720	-	581
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	925	1 171	586	561	949
Odpis aktualizujący wartość opcji	108	-	-	108	-
Odpisy aktualizujące zapasy	23	1	4	-	20
Odpisy aktualizujące należności	1 672	175	1 080	-	767

rezerwy na zobowiązania handlowe	2 387	19 502	18 175	1 143	2 571
Pozostałe rezerwy	364	107	87	158	226
Suma ujemnych różnic przejściowych	6 575	22 194	21 105	1 987	5 677
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	1 249	4 217	4 010	378	1 079

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2017
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	1 432	830	19	706	1 537
Inne wydatki rozliczane w bieżącym roku	-	-	-	-	-
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do wartości godziwej	-	-	-	-	-
Dodatnie różnice kursowe	11	15	-	11	15
odsetki od udzielonych pożyczek wycena bilansowa	73	909	-	903	79
różnica w amortyzacji leasingów	651	653	19	548	737
Przychody na przełomie okresu	3 745	4 073	3 739	-	4 079
Suma dodatnich różnic przejściowych	5 912	6 480	3 777	2 168	6 447
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	1 123	1 232	718	412	1 225

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2016	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2017
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	1 249	4 217	4 010	378	1 079
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	1 123	1 232	718	412	1 225
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	-	-	-	-	-
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	126	2 985	3 292	- 34	- 146

Nota 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W 2017 roku działalność zaniechana nie wystąpiła w żadnym segmencie działalności Grupy Kapitałowej.

Nota 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Działalność kontynuowana i zaniechana

Wyliczenie zysku na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Zysk netto z działalności kontynuowanej		
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	3 249	12 706
Efekt rozwodnienia:	-	-
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	3 249	12 706
Zysk na 1 akcję	0,27	1,06

Liczba wyemitowanych akcji

	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	-	-
- opcje na akcje	-	-
- obligacje zamienne na akcje	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 8. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dnia 23 maja 2016 r. Zarząd VOTUM S.A. przyjął do stosowania politykę wypłaty dywidendy, przewidującą podział zysku z uwzględnieniem rozwoju działalności Spółki i zapewnieniem odpowiedniego poziomu płynności finansowej.

Zarząd Spółki będzie rekomendował wypłatę zysku netto do akcjonariuszy w formie dywidendy lub nabycia akcji własnych w wyniku oferty skierowanej do wszystkich akcjonariuszy (buy-back) w następujący sposób:

a) jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto w wysokości nieprzekraczającej kwoty 9 mln zł. (słownie: dziewięć milionów złotych) wartość środków przeznaczonych na wypłatę dywidendy lub buy-back wyniesie 100% (słownie: sto procent) zysku netto VOTUM S.A.;

- b) jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto powyżej kwoty 9 mln zł. (słownie: dziewięć milionów złotych) wartość środków przeznaczonych na wypłatę dywidendy lub buy-back wyniesie 9 mln zł. (słownie: dziewięć milionów złotych) oraz 50% (słownie: pięćdziesiąt procent) kwoty nadwyżki ponad kwotę 9 mln zł. (słownie: dziewięć milionów złotych) zysku netto VOTUM S.A.;
- c) rekomendowana wartość środków przeznaczonych na dywidendę lub nabycie własnych akcji nie może być wyższa od zysku netto Grupy Kapitałowej VOTUM przyporządkowanej podmiotowi dominującemu;
- d) metoda obliczeniowa ostatecznej wartości dywidendy przeznaczonej do wypłaty będzie polegała na przeliczeniu dywidendy na kwotę przypadającą na 1 akcję i zaokrągleniu wyniku w dół do pełnych groszy;
- e) metoda obliczeniowa ostatecznej wartości środków przeznaczonych na nabycie akcji własnych w wyniku oferty skierowanej do wszystkich akcjonariuszy (buy-back) będzie analogiczna do metody obliczenia wartości środków przeznaczonych na dywidendę;
- f) polityka wypłaty dywidendy będzie dotyczyć zysków netto wypracowanych odpowiednio w 2016, 2017 i 2018 roku.

Zarząd w dniu 16 maja 2017 podjął uchwały w sprawie przedłożenia Radzie Nadzorczej propozycji podziału i przeznaczenia zysku netto Spółki za rok obrotowy 2016.

Zarząd zaproponował następujący podział zysku:

- kwotę 32 721,09 zł (słownie: trzydzieści dwa tysiące siedemset dwadzieścia jeden złotych 09/100) proponuje przeznaczyć na odpis na kapitał zapasowy;
- kwotę 8 040 000 zł (słownie: osiem milionów czterdzieści tysięcy złotych) proponuje przeznaczyć na dywidendę dla akcjonariuszy.

Dywidenda przypadająca na 1 akcję wyniosła 67 groszy i została wypłacona w dwóch transzach.

Dzień dywidendy – 10 lipca 2017 r.

Dzień wypłaty I transzy dywidendy w wysokości 33 groszy na 1 akcję (tj. 49% należnej dywidendy) – 25 lipca 2017 r.

Dzień wypłaty II transzy dywidendy w wysokości 34 groszy na 1 akcję (tj. 51% należnej dywidendy) – 25 października 2017 r.

Walne zgromadzenie akcjonariuszy w dniu 29 czerwca 2017r. uchwaliło w.w podział zysku według propozycji Zarządu.

	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję
wynik roku 2016	w II transzach: 25.07.2017 wypłata 0,33zł i 25.10.2017 wypłata 0,34zł	8 040 000	0,67 zł	-	-	-
wynik roku 2015	w II transzach: 12.07.2016 wypłata 0,23zł i 12.10.2016 wypłata 0,23zł	5 520 000	0,51 zł	22.10.2015	3 840 000	0,32 zł

Liczba uprawnionych akcji do dywidendy 12 000 000 sztuk.

Zarząd będzie rekomendował wypłacanie dywidendy za rok 2017 zgodnie z przyjętą polityką dywidendy na lata 2016-2018 opisaną wyżej polityką dywidendy.

Nota 9. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2017-31.12.2017			01.01.2016-31.12.2016		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania	-	-	-	-	-	-
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Efektywna część zysków i strat związanych	-	-	-	-	-	-
z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	92	N/D	92	33	N/D	33
Udział w dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-
Suma dochodów całkowitych	92	19%	92	33	19%	33

Nota 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA - wartość netto	31.12.2017	31.12.2016
Własne	24 612	24 341
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	3 899	2 179
Razem	28 511	26 520

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2017	31.12.2016
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	-	-
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	10 209	11 446
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	-	-
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	3 899	2 179
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	14 108	13 625

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

W Grupie Kapitałowej nie występują umowy, które zobowiązywałyby spółki do nabycia w przyszłości określonych rzeczowych aktywów trwałych oprócz typowych wynikających z leasingów.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017	1 479	23 862	3 978	4 244	2 095	47	35 705
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	605	3 581	68	3	4 257
- nabycia środków trwałych	-	-	450	139	42	3	634
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	136	3 442	-	-	3 578
- inne	-	-	19	-	26	-	45
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	732	1 225	120	47	2 124
- zbycia	-	-	8	1 225	5	-	1 238
- likwidacji	-	-	724	-	115	-	839
- inne	-	-	-	-	-	47	47
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	1 479	23 862	3 851	6 600	2 043	3	37 838
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	-	2 142	3 201	1 992	1 882	-	9 217
Zwiększenia, z tytułu:	-	304	576	936	215	-	2 031
- amortyzacji	-	304	557	936	215	-	2 012
- inne	-	-	19	-	-	-	19
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	728	1 083	110	-	1 921
- likwidacji	-	-	721	-	106	-	827
- sprzedaży	-	-	7	1 080	4	-	1 091
- inne	-	-	-	3	-	-	3
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	-	2 446	3 049	1 845	1 987	-	9 327
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania spółek zagranicznych	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	1 479	21 416	802	4 755	56	3	28 511

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	897	13 416	3 578	3 470	2 063	-	23 424
Zwiększenia, z tytułu:	582	10 446	410	909	75	47	12 469
- nabycia środków trwałych	582	10 446	365	76	74	-	11 543
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	45	833	-	-	878
- inne	-	-	-	-	1	47	48
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	10	135	43	-	188
- zbycia	-	-	2	135	43	-	180
- likwidacji	-	-	7	-	-	-	7
- inne	-	-	1	-	-	-	1
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	1 479	23 862	3 981	4 244	2 095	47	35 708
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	-	1 861	2 544	1 396	1 796	-	7 597
Zwiększenia, z tytułu:	-	281	665	700	119	-	1 765
- amortyzacji	-	281	665	700	118	-	1 764
- inne	-	-	-	-	1	-	1
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	8	104	33	-	145
- likwidacji	-	-	7	65	-	-	72
- sprzedaży	-	-	-	39	33	-	72
- inne	-	-	1	-	-	-	1
Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	-	2 142	3 201	1 992	1 882	-	9 217
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania spółek zagranicznych	-	-	-	50	- 18	-	32
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	1 479	21 720	777	2 302	195	47	26 520

Środki trwałe w budowie

Stan na 01.01.2017	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	Stan na 31.12.2017
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
47	3	-	-	47	-	-	3

Stan na 01.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	Stan na 31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
-	47	-	-	-	-	-	47

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczystie

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [HA] na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2017	Powierzchnia działki [HA] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016
ul. Golikówka 6, Kraków	KR1P/00151938/2 i KR1P/00151939/9	2/26 oraz i2/27	0,417	897	0,417	897
u. Wyścigowa 56i, Wrocław	WRK1K/00183448/8	026401- 1.0021.7.20/25	0,158	582	0,158	582
OGÓŁEM			0,575	1479	0,417	897

Grunty i budynki o wartości bilansowej 23,0 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 23,2 mln PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 32). Wartość bilansowa nieruchomości jest przybliżoną wartością godziwą (ceną rynkową) nieruchomości. Zgodnie z operatem szacunkowym Biura Wycen Majątkowych „Rzeczoznawca” z siedzibą w Krakowie z dnia 12 marca 2008r. oszacowana wartość inwestycji z ul. Golikówka 6, Kraków przy została określona na poziomie 9 427 tys. zł. (dotyczy inwestycji sprzed rozbudowy).

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe w leasingu	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Maszyny i urządzenia	373	240	133	977	507	470
Środki transportu	5 843	1 229	4 614	2 124	546	1 578
Pozostałe środki trwałe	-	-	-	-	-	-
Razem	6 216	1 469	4 747	3 101	1 053	2 048

Struktura własności

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA - wartość netto	31.12.2017	31.12.2016
Własne	23 764	24 341
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	4 747	2 179
Razem	28 511	26 520

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 4 747 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 2 179 tysięcy PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2017 – 31.12.2017 r.

W okresie 01.01.2017 – 31.12.2017 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

W okresie 01.01.2016 – 31.12.2016 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Planowane nakłady inwestycyjne w 2018r.

W okresie 01.01.2018 – 31.12.2018 spółki z grupy kapitałowej nie planują istotnych nakładów inwestycyjnych. Ponoszone nakłady inwestycyjne w 2018r. będą miały charakter odtworzeniowy majątku w grupie kapitałowej.

Nota 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych (1)	Znaki towarowe (2)	Patenty i licencje (2)	Oprogramowanie komputerowe (2)	Inne (2)	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017	-	-	33	2 295	-	-	2 328
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	7	265	-	-	272
- nabycia	-	-	7	265	-	-	272
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	5	-	-	5
- zbycia	-	-	-	5	-	-	5
- likwidacji	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	-	-	40	2 555	-	-	2 595
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	-	-	22	1 503	-	-	1 525
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	17	371	-	-	388
- amortyzacji	-	-	17	371	-	-	388
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	5	-	-	5
- likwidacji	-	-	-	5	-	-	5
- sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	-	-	39	1 869	-	-	1 908
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
- różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	-	-	1	686	-	-	687

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych (1)	Znaki towarowe (2)	Patenty i licencje (2)	Oprogramowanie komputerowe (2)	Inne (2)	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	-	-	33	1 999	6	120	2 158
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	332	-	-	332
- nabycia	-	-	-	212	-	-	212
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	120	-	-	120
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	36	-	120	156
- zbycia	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	-	-	36	-	-	37
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	120	120
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	-	-	33	2 295	-	-	2 328
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	-	-	12	1 176	6	10	1 204
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	10	358	-	-	368
- amortyzacji	-	-	10	358	-	-	368
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	31	-	-	31
- likwidacji	-	-	-	31	-	10	42
- sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	10	10

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	-	-	22	1 503	-	-	1 525
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
- różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	1	-	-	1
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	-	-	11	793	-	-	804

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2017 – 31.12.2017 r.

W okresie 01.01.2017 – 31.12.2017 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, wartości niematerialnych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

W okresie 01.01.2016 – 31.12.2016 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Wartości niematerialne nie podlegają prawnym ograniczeniom (oprócz wynikających ograniczeń z typowych umów EULA) oraz nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań.

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

W Grupie Kapitałowej nie występują umowy, które zobowiązywałyby spółki do nabycia w przyszłości określonych wartości niematerialnych.

Nota 12. WARTOŚĆ FIRMY

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp.k.	3 495	3 495
A&S Studio Paweł Adamkiewicz	-	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	-	-
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	-	-
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	236	-
Wartość firmy (netto)	3 731	3 495

Wartość firmy z objęcia udziałów w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych w trzech etapach. W dniu 21.05.2009r. VOTUM S.A. nabyło wkłady komandytariuszy o wartości nominalnej 65.000zł. W dniu 12.08.2009r. Votum S.A. nabyło 16% udziału w zyskach i stratach oraz w dniu 01.09.2009r. Votum S.A. nabyło 18% udziału w zyskach i stratach. Cena nabycia 99% udziału wyniosła 3 112 tys. zł. Zidentyfikowana wartość aktywów netto wyniosła -383 tys. zł. Na dzień nabycia Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A.Łebek i Wspólnicy s.k. stanowiła dla grupy ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne oparty na uzupełnieniu świadczonych usług przez Votum S.A. Grupa w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości nie rozpoznała utraty wartości. Do testów posłużono się wynikiem z 2017r. oraz 5-letnią prognozą przepływów pieniężnych. W okresie prognozy uwzględniono stały wzrost 10% zysku za okres 2018-2022. Średnioważony koszt kapitału (WACC) 14%. Wartość końcowa została oszacowana poprzez ekstrapolację prognozy wolnych środków przepływów pieniężnych poza okres 2022 z wykorzystaniem adekwatnej stopy wzrostu. Zmiana zakładanego wzrostu na poziomie 5% również nie wykazywała przesłanek do korygowania wartości firmy.

Wartość firmy z objęcia udziałów w Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku Zarząd Votum S.A., po uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych, podpisał umowę nabycia 55% udziałów w Spółce Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 140 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna udziałów 228 250 UAH. Zidentyfikowana wartość firmy wyniosła 236 tys. zł.

Zmiany stanu wartości firmy z konsolidacji

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	3 894	3 894
Zwiększenia, z tytułu:	236	-
Zwiększenie stanu z tytułu przejęcia jednostki	236	-
Zwiększenia stanu z tytułu korekt wynikających z późniejszego ujęcia	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-
Inne zmiany wartości bilansowej	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-
Zmniejszenie stanu z tytułu sprzedaży spółki zależnej	-	-
Zmniejszenie stanu z tytułu korekt wynikających z późniejszego ujęcia	-	-
Zmniejszenia stanu z tytułu spadku udziału wskutek rozwodnienia	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-
Inne zmiany wartości bilansowej	-	-
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	4 130	3 894
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu	399	379
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte w trakcie okresu	-	20
Pozostałe zmiany	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	399	399
Wartość firmy (netto)	3 731	3 495

Połączenia jednostek gospodarczych

Wyszczególnienie	Data przejęcia	Procent przejętych instrumentów kapitałowych z prawem głosu	Koszt połączenia jednostek gospodarczych	Wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej przypadająca na jednostkę przejmującą	Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych	Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem połączenia
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A.Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	21.05.2009	99%	31	-383	3 495	-
A&S Studio Paweł Adamkiewicz	21.01.2011	100%	0	122	333	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	25.10.2013	74%	0	6	46	-
Biuro Ogólnopolskie Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. (BOBAT sp. z o.o.)	09.04.2015	64%	0	-1	20	-
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	04.04.2017	55%	0	-67	236	-
Wartość ogółem	-	-	-	-	4 130	-

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych. W dniu 21.05.2010 r. VOTUM S.A. nabyło wkłady komandytariuszy o wartości nominalnej 65.000zł w spółce Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa. W dniu 12.08.2010 r. VOTUM S.A. nabyło 16% udziału w zyskach i stratach wyżej wymienionej kancelarii. W dniu 01.09.2010 r. VOTUM S.A. nabyło 18% udziału w zyskach i stratach w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp.k. oraz na mocy aneksu do umowy spółki z dnia 06.10.2010 r. VOTUM S.A. weszło w posiadanie praw do 99% udziału w zyskach i stratach tejże kancelarii. Na dzień 31.12.2014 roku oraz na dzień 31.12.2014

roku nie nastąpiła utrata wartości firmy. Na dzień 30 kwietnia 2010 wartość firmy została wyceniona metodą dochodową przez podmiot Audyt Adach Sadowska – Sadowska Spółka Partnerska – Biegli Rewidenci z siedzibą w Warszawie.

Dnia 21 stycznia 2011r. PCRf VOTUM S.A. nabyło przedsiębiorstwo prowadzone pod firmą „A&S Studio Rehabilitacja Funkcjonalna Paweł Adamkiewicz” za kwotę 490 tys. zł. zidentyfikowane rzeczowe aktywa trwałe wyniosły 149 tys. zł. Cena nabycia została ustalona na podstawie wyceny metodą dochodową opracowaną przez Biegłego Rewidenta nr 9358 Panią Teresę Sadowską. Umowa zobowiązuje do zakazu prowadzenia podmiotu konkurencyjnego do usług PCRf VOTUM S.A. Akwizycja podmiotu miała na celu zwiększenie bazy klientów oraz szerszy dostęp do wysoko wykwalifikowanych pracowników z zakresu rehabilitacji funkcjonalnej.

Dnia 25 października 2013 roku Votum S.A. nabyło 8880 udziałów o łącznej wartości nominalnej 8880,00 UAH, uprawniających do 8880 głosów stanowiących 74 % ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki. Udziały w spółce VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. zostały nabyte za łączną kwotę wynoszącą 52 000,00 PLN. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych.

Dnia 9 kwietnia 2015 roku VOTUM S.A. nabyła 533 nowo utworzonych udziałów w spółce BOBAT sp. z o.o. o wartości nominalnej 100 PLN (sto złotych) każdy i łącznej wartości 53 300 PLN. Udziały stanowią 63,99% kapitału i uprawniają do 63,99% głosów na zgromadzeniu wspólników BOBAT. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych. Zidentyfikowano wartość firmy na poziomie 20 tys. zł.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku Zarząd Votum S.A., po uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych, podpisał umowę nabycia 55% udziałów w Spółce Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 140 000 PLN od osoby fizycznej. Wartość nominalna udziałów 228 250 UAH. Zidentyfikowana wartość firmy wyniosła 236 tys. zł.

Nota 13. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Grupa Kapitałowa nie posiada nieruchomości inwestycyjnych.

Nota 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH WYCENIANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

W dniu 18 czerwca 2015 roku VOTUM nabyła 720 udziałów o wartości nominalnej 500 (pięćset złotych) PLN każdy udział o łącznej wartości 360 000 PLN. Udziały stanowią 36,00 % kapitału i uprawniają do 36% głosów na zgromadzeniu wspólników. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych. W dniu 31 marca 2017 roku Votum S.A. zbyła 720 udziałów za cenę 126 tys. zł spółce DSA FG S.A. z siedzibą we Wrocławiu. Grupa zidentyfikowała zysk na tej transakcji w kwocie Spółka na 6,9 tys. zł.

Nota 15. AKCJE / UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ

Grupa Kapitałowa nie posiada akcji/udziałów w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją.

Nota 16. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-	-
Kaucje gwarancyjne zdeponowane w banku	249	107
RAZEM	249	107

Nota 17. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Nota 18. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Nota 19. INNE AKTYWA FINANSOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada pozycji innych aktywów finansowych na dzień bilansowy.

Nota 20. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Inwestycje długoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone, w tym:	2 798	1 504
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	1 734	518
Inne	1 000	-
RAZEM	3 798	1 504

W pozycji inne należności długoterminowe znajduje się częściowa zapłata za udziały spółki Redeem sp. z o.o. Cena nabycia podmiotu wynosi 2 370 tys. zł Na dzień publikacji Votum S.A. zapłaciło pozostałą część kwoty należnej za udziały.

Inwestycje krótkoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone, w tym:	972	917
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	235	235
Instrumenty finansowe utrzymane do terminu wymagalności	-	-
RAZEM	972	917

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa Kapitałowa nie posiada inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Zmiana stanu instrumentów finansowych

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe
Stan na początek okresu	-	-	-	2 421	108	12 917
Zwiększenia	-	-	-	2 357	-	16 498
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	2262	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	12920
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	95	-	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	3578
Zmniejszenia	-	-	-	1008	108	4899
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-
Spłata pożyczek udzielonych	-	-	-	891	-	-
Spłata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	3559
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	117	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	108	13
Splata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	1327
Stan na koniec okresu	-	-	-	3 770	-	24 516

01.01.– 31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe
Stan na początek okresu	-	-	-	1070	183	4945
Zwiększenia	-	-	-	1 848	-	14 363
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	1785	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	13530
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	63	-	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	833
Zmniejszenia	-	-	-	497	75	6391
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-
Splata pożyczek udzielonych	-	-	-	497	-	-
Splata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	5499
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	75	-
Splata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	892
Stan na koniec okresu	-	-	-	2421	108	12917

Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów zabezpieczających wartość godziwą na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Instrumenty pochodne zabezpieczające wartość godziwą

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów pochodnych zabezpieczających wartość godziwą na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Należności długoterminowe

31.12.2017	31.12.2016
------------	------------

Pożyczki udzielone	2 798	1 504
inne należności długoterminowe	1 000	-
Suma netto należności długoterminowych	3 798	1 504

W pozycji inne należności długoterminowe znajduje się częściowa zapłata za udziały spółki Redeem sp. z o.o. Cena nabycia podmiotu wynosi 2 370 tys. z powiększoną o stawkę WIBOR 1 M powiększoną o 2% w skali roku liczoną od niezapłaconej ceny nabycia za okres od dnia 01 października 2017r. do dnia zapłaty ceny. Na dzień publikacji Votum S.A. zapłaciła łącznie kwotę 2 370 tys. zł.

Udzielone pożyczki

	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone pożyczki brutto, w tym:	3 917	2 450
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej (wraz z zarządzającymi spółek zależnych)	1 734	518
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	147	29
Suma netto udzielonych pożyczek	3 770	2 421
- długoterminowe	2 798	1 504
- krótkoterminowe	972	917

Udzielone pożyczki według stanu na 31.12.2017r., w tym dla Zarządu

Pożyczkobiorca	Wartość wg umowy	Wartość bilansowa netto	Odpis aktualizujący	Termin spłaty	Efektywna stopa procentowa	Zabezpieczenia
osoba fizyczna	4	-	1	2012-04-30	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	1	-	1	2013-02-17	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	200	185	-	2024-01-31	WIBOR 1M + 2%	
Concierge sp. z o.o.	148	-	122	2016-12-31	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	3	-	2	2015-10-31	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	200	167	-	2019-12-31	WIBOR 1M + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	10	-	13	2012-02-29	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	35	2	-	2017-12-31	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	2	-	2	2014-02-28	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	1	-	-	2015-12-31	WIBOR 1M + 2%	
Protecta sp. z o.o.	1220	1 147	-	2031-05-31	WIBOR 1M + 2%	weksel in blanco
Samul Dariusz	900	838	-	2018-11-30	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	4	-	3	2013-06-30	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	2	-	2	2013-06-30	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	10	7	-	2018-06-30	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	12	2	-	2018-04-30	WIBOR 1M + 2%	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wan Jan	70	75	-	2018-06-10	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	8	-	1	2013-04-30	WIBOR 1M + 1%	weksel in blanco
Wan Jan - program menedżerski	150	142	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Adamkiewicz Paweł - program menedżerski	150	142	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Szczygłowski Przemysław - program menedżerski	150	142	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Stanisławski Tomasz - program menedżerski	150	146	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Poddubik Konrad - program menedżerski	150	146	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Krupa Bartłomiej - program menedżerski	400	381	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Halaś Justyna - program menedżerski	100	94	-	2023-08-31	-	weksel in blanco
Krupa Bartłomiej	250	129	-	2023-03-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	19	11	-	2019-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	6	-	2018-12-31	8%	
osoba fizyczna	10	6	-	2017-06-30	8%	
osoba fizyczna	4	2	-	2018-04-11	6%	
Razem Pożyczki	4 373	3 770	147			

Udzielone pożyczki na dzień 31.12.2016, w tym dla Zarządu

Pożyczkobiorca	Wartość wg umowy	Wartość bilansowa netto	Odpis aktualizujący	Termin spłaty	Efektywna stopa procentowa	Zabezpieczenia
osoba fizyczna	200	119	-	2017-01-05	WIBOR + 2%	zabezpieczenie na akcjach
osoba fizyczna	20	5	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	-	5	2014-12-31	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	4	-	1	2012-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	1	-	1	-	WIBOR + 1%	
Concierge sp. z o.o.	147	150	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	6	4	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	3	-	2017-05-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	5	-	2017-06-30	WIBOR + 2%	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

osoba fizyczna	3	-	2	2015-10-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	200	202	-	2020-09-30	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	13	2	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	-	12	2012-02-29	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	20	1	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	35	13	-	2017-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	-	2	2014-02-28	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	5	1	-	2015-12-31	WIBOR + 2%	
Protecta Broker sp. z o.o.	35	36	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
Protecta sp. z o.o.	1220	1 190	-	2023-01-10	WIBOR + 2%	hipoteka na nieruchomościach, weksel in blanco
osoba fizyczna	5	1	-	2016-09-30	WIBOR + 2%	
Samul Dariusz	145	126	-	2017-05-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	6	-	5	2013-06-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	12	8	-	2018-04-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	140	73	-	2018-06-10	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	20	10	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	15	1	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	8	-	1	2013-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	2	2	-	2018-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	16	5	-	2018-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	19	19	-	2019-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	30	31	-	2017-06-30	WIBOR + 2%	
Bartłomiej Krupa	527	392	-	2023-03-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	10	11	-	2016-12-31	8%	
osoba fizyczna	10	11	-	2016-12-31	8%	
Razem Pożyczki	2 904	2 421	29			

Nota 21. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	-	-
Półprodukty i produkty w toku	40	35
Produkty gotowe	-	-
Towary	-	-
Zapasy brutto	40	35
Odpis aktualizujący stan zapasów	24	23
Zapasy netto	16	12

Zapasy stanowiące zabezpieczenie

W Grupie Kapitałowej nie występowały zapasy które stanowiły zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym.

Analiza wiekowa zapasów w okresie od 01.01.2017 – 31.12.2017 r.

W Grupie Kapitałowej nie wystąpiły zapasy które posiadałyby okres zalegania.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

W Grupie Kapitałowej dokonano odpisu aktualizującego na produkcję w toku w kwocie 1 tys. zł.

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkty w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 31.12.2016 roku	-	23	-	-	-
Zwiększenia w tym:	-	1	-	-	-
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	-	1	-	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2017 roku	-	24	-	-	-

Nota 22. UMOWA O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

W Grupie Kapitałowej w okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym nie występowały umowy na usługę budowlaną.

Nota 23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU ŚWIADCZONYCH USŁUG

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
nałeżności z tytułu realizacji usług	12 270	11 550
- od jednostek powiązanych nie objętych konsolidacją	1 062	94
- od pozostałych jednostek	11 208	11 456
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	929	1739
nałeżności z tytułu realizacji usług brutto	13 199	13 289
Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
nałeżności z tytułu realizacji usług, w tym	12 270	11 550

- należności z tytułu udzielonych zaliczek	5 464	3 936
-honorarium za zrealizowane usługi	3 432	3 153

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2017 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 929 tysięcy PLN (2016: 1 739 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Zmiana stanu odpisów aktualizujących	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych i pozostałych na początek okresu	1 739	1 448
Zwiększenia, w tym:	344	523
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	344	523
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	1 154	232
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	1 070	210
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	84	22
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych i pozostałych na koniec okresu	929	1 739
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych na początek okresu	29	43
Zwiększenia, w tym:	169	15
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	169	15
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	160	29
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	160	29
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych na koniec okresu	38	29
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na początek okresu	-	-
Zwiększenia, w tym:	-	-
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	-	-
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na koniec okresu	-	-
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu	967	1 768

Należności z tytułu świadczonych usług o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

należności z tytułu realizacji usług	31.12.2017	31.12.2016
Jednostki powiązane nie konsolidowane	62	94

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

0-60	62	94
61-90	-	-
91-180	-	-
181-360	-	-
powyżej 360	-	-
przeterminowane	-	-
należności z tytułu realizacji usług brutto od jednostek powiązanych	62	94
Jednostki pozostałe	13 137	13 195
0-60	10 906	10 428
61-90	-	-
91-180	-	-
181-360	-	-
powyżej 360	-	-
przeterminowane	2 231	2 767
należności z tytułu realizacji usług brutto od pozostałych jednostek	13 137	13 195
należności z tytułu realizacji usług brutto	13 199	13 289
odpis aktualizujący wartość należności	929	1 739
należności z tytułu realizacji usług netto	12 270	11 550

Przeterminowane należności z tytułu świadczonych usług

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			<60 dni	61 – 90 dni	91 –180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
Jednostki powiązane nie objęte konsolidacją							
należności brutto	62	62	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
należności netto	62	62	-	-	-	-	-
Jednostki pozostałe							
należności brutto	13 137	10 906	365	207	294	348	1 017
odpisy aktualizujące	929	-	-	-	-	-	929
należności netto	12 208	10 906	365	207	294	348	88
Ogółem							
należności brutto	13 199	10 968	365	207	294	348	1 017
odpisy aktualizujące	929	-	-	-	-	-	929
należności netto	12 270	10 968	365	207	294	348	88

Należności z tytułu świadczonych usług – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	w walucie	przeliczone w PLN	w walucie	przeliczone w PLN
PLN	11 305	11 305	10 688	10 688
EURO	127	523	-	852
CZK	2 603	416	852	-
UAH	178	25	10	10
Razem	-	12 270	-	11 550

Należności z tytułu świadczonych usług dochodzone na drodze sądowej

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu realizacji usług skierowane na drogę postępowania sądowego	101	115
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	101	115
należności z tytułu realizacji usług brutto	-	-

Nota 24. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2017	31.12.2016
Pozostałe należności, w tym:	2 498	1 621
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	-	-
- z tytułu ceł	-	-
- z tytułu ubezpieczeń	-	-
- zaliczki na dostawy	51	230
- z tytułu zbycia aktywów trwałych	-	-
- należności ZFŚS	-	-
- z tytułu emisji akcji	-	-
- VAT	1 455	1 077
- inne	992	314
Odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Pozostałe należności brutto	2 498	1 621

	31.12.2017	31.12.2016
Pozostałe należności, w tym:	2 498	1 621
- od jednostek powiązanych	-	-
- od jednostek pozostałych	2 498	1 621
Odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Pozostałe należności brutto	2 498	1 621

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego

W grupie kapitałowej nie dokonywano odpisów aktualizujących pozostałych należności.

Nota 25. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017	31.12.2016
- ubezpieczenia majątkowe	258	105

- prenumerata czasopism	3	5
- pozyskanie kapitału	1	4
- kampanie i projekty reklamowe	130	-
- usługi serwisowe	260	150
- rozliczenia kosztów szkody rzeczowe	10 953	5 888
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	-	3
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	11 605	6 155

Nota 26. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	5 822	11 256
kasa	46	93
rachunki bankowe	5 776	11 163
Inne środki pieniężne:	-	-
Środki pieniężne w drodze	-	-
Lokaty overnight	-	-
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	-	-
Naliczone odsetki od lokat krótkoterminowych o okresie realizacji do 3 m-cy	-	-
Inne aktywa pieniężne:	-	-
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	-	-
Razem	5 822	11 256

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 5 822 tysięcy PLN (31 grudnia 2016 roku: 11 256 tysięcy PLN).

	31.12.2017	31.12.2016
Gwarancje bankowe / kaucje	-	29
Poręczenie	-	-
Razem	-	29

Dnia 27 września 2014 roku ING Bank Śląski udostępnił w ramach rachunku bieżącego linię kredytową jednostce dominującej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 1 mln. PLN.

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne ZFŚŚ	24	29
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu obrotowego	1 000	1 000
Razem	1 024	1 029

Nota 27. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	rodzaj uprzywilejowa nia akcji	rodzaj ograniczenia praw do akcji	liczba akcji	wartość jednostkowa	wartość serii wg wartości nominalnej	sposób pokrycia	data rejestracji
Seria A	brak	brak	10 000 000	0,10	1 000 000	gotówka	14.10.2005
Seria B	brak	brak	2 000 000	0,10	200 000	gotówka	28.12.2011

Akcje serii A oraz serii B nie są uprzywilejowane.

Kapitał zakładowy – struktura na 31.12.2017

Akcjonariusze	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 750 000	575 000,00	47,92%	5 750 000	47,92%
Altus TFI S.A.	629 596	62 959,60	5,25%	629 596	5,25%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	3 459 181	345 918,10	28,82%	3 459 181	28,82%
Razem	12 000 000	1 200 000	100%	12 000 000	100%

Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio powyżej 5% udziału w kapitale zakładowym.

Zmiana stanu kapitału zakładowego

zmiana stanu kapitału zakładowego	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zakładowy na początek okresu	1 200	1 200
Zwiększenia, z tytułu:	-	-
-podniesienie kapitału podstawowego	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-
- hiperinflacja	-	-
Kapitał zakładowy na koniec okresu	1 200	1 200

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,10 PLN i zostały w pełni opłacone

Nota 28. KAPITAŁ ZAPASOWY

W skład kapitału zapasowego wchodzi 17 304 tys. zł jako nadwyżka wynikająca z podwyższenia kapitału podstawowego poprzez emisję akcji. Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 6 488 tys. zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 786 tys. zł. Ponadto kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych w kwocie 1 085 tys. zł, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis w kwocie 10 517 tys. zł.

Nota 29. POZOSTAŁE KAPITAŁY

Nie występują.

Saldo pozostałych kapitałów na dzień bilansowy

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zapasowy	17 304	17 271
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-
Pozostałe kapitały	-	-
Kapitał rezerwowy	-	-
Akcje własne (-)	-	-
RAZEM	17 304	17 271

Zmiana stanu kapitałów

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy	Akcje własne	Razem
Stan na dzień 01.01.2017 r.	17 271	-	-	-	-	17 271
Zwiększenia w okresie:	33	-	-	-	-	33
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
rozliczenie transakcji objęcia podwyższenia w VOTUM-RehaPlus S.A.	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	33	-	-	-	-	33
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Nadwyżka wartości emisyjnej nad nominalną (Agio)	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	-	-	-	-	-	-
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2017 r.	17 304	-	-	-	-	17 304
Stan na dzień 01.01.2016 r.	13 726	-	-	-	-	13 726
Zwiększenia w okresie:	3 545	-	-	-	-	3 545
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	3 545	-	-	-	-	3 545
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
nadwyżka wartości emisyjnej na wartości nominalną (Agio)	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	-	-	-	-	-	-
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016 r.	17 271	-	-	-	-	17 271

Nota 30. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY

Niepodzielony wynik finansowy za 2017r. wyniósł 4 297 tys. zł w roku 2017 (246 tys. zł w 2016). Niepodzielony wynik obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy, poniżej wyszczególnienie kwot, które nie podlegają wypłacie:

	31.12.2017	31.12.2016
kwoty zawarte w pozycji niepodzielony wynik niepodlegające wypłacie w formie dywidendy	-9 093	-4 969
-straty spółek zależnych	-8 738	-4 731
- strata z tyt. udziału w podwyższeniu kapitału spółki zależnej	-114	-114
- strata /zysk z tyt. zmiany udziału w kapitale spółki zależnej	-241	-124
Razem	-9 093	-4 969

Nota 31. KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA AKCJONARIUSZY NIEKONTROLUJĄCYCH

	31.12.2017	31.12.2016
Na początek okresu	130	166
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	-149	-66
Nabycie spółki	-	-
Wniesienie kapitału przez udziałowców mniejszości w jednostkach zależnych	-	-
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	136	-26
Udział w wyniku jednostek zależnych	97	56
Na koniec roku	214	130

Nota 32. KREDYTY I POŻYCZKI

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-
Kredyty bankowe	20 617	11 250
Pożyczki	-	-
- od Zarządu i Rady Nadzorczej	-	-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	20 617	3 252
- długoterminowe	15 249	9 636
- krótkoterminowe	5 368	1 614

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	5 368	1 614
Kredyty i pożyczki długoterminowe	15 249	9 636
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	9 862	3 179
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	2 579	2 489
- płatne powyżej 5 lat	2 808	3 968
Kredyty i pożyczki razem	20 617	11 250

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2017

Nazwa banku/ pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
BGŻ BNP PARIBAS S.A. ¹	6 500	6 343	WIBOR 3M+1,4%	27.09.2024	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji ²	9 350	7 712	WIBOR 3M+2,0%	05.03.2026	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt obrotowy ²	6 000	6 000	WIBOR 3M+1,8%	31.03.2020	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym ²	1 000	0	WIBOR 1M+1,2%	31.03.2018	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt odnawialny w rachunku bieżącym ³	500	421	WIBOR 1M+1,2%	30.06.2018	-
ŠkoFIN	178	141		08.06.2020	
Razem	23 528	20 617	-	-	-

¹Kredyt ten dotyczy PCR F VOTUMS.A. i nabycia i przebudowy nieruchomości w której obecnie spółka prowadzi działalność operacyjną.

²Kredyt w rachunku bieżącym jest uruchamiany automatycznie w momencie braku środków pieniężnych na rachunku podstawowym jednostki dominującej VOTUM S.A. W przypadku wpływu środków pieniężnych w pierwszej kolejności spłacane jest zadłużenie.

³Kredyt na nabycie aut

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016

Nazwa banku/ pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji ¹	4 000	2 466	WIBOR 1M+0,9%	31.12.2020	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji ²	9 350	8 648	WIBOR 1M+0,9%	05.03.2026	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
SkoFIN ³	234	136		03.06.2018	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym ²	1 000	-	WIBOR 1M+1,2%	-	-
Razem	18 764	11 250	-	-	-

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	wartość w walucie	wartość w PLN	wartość w walucie	Wartość w PLN
PLN	20 476	20 476	11 114	11 114
CZK	881	141	850	136
Kredyty i pożyczki razem		20 617		11 250

Nota 33. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
zobowiązania leasingowe	3 899	1 667
obligacje	-	-
zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	108
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	-	-
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-
Inne	-	-
Razem zobowiązania finansowe	3 899	1 775
- długoterminowe	2 344	908
- krótkoterminowe	1 555	867

Zobowiązania leasingowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	1 555	867
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	2 344	800
- od roku do pięciu lat	2 344	800
- powyżej pięciu lat	-	-
Zobowiązania leasingowe razem	3 899	1 667

Nota 34. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada innych zobowiązań długoterminowych.

Nota 35. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU REALIZACJI USŁUG

Zobowiązania z tytułu realizacji usług

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania handlowe	12 469	12 171
-wobec jednostek powiązanych	27	83
-wobec jednostek pozostałych	12 442	12 088

Zobowiązania z tytułu realizacji usług – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie, lecz ściagalne w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 –180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017							
Wobec jednostek powiązanych	27	27	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	12 442	12 442	-	-	-	-	-
31.12.2016							
Wobec jednostek powiązanych	83	83	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	12 088	12 088	-	-	-	-	-

Grupa Kapitałowa na bieżąco spłaca Zobowiązania z tytułu realizacji usług. Zobowiązania te posiadają 14 dniowy termin płatności wynikający z zawieranych przez Spółki z Grupy umów.

Nota 36. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych:	1 751	2 167
<i>Podatek VAT</i>	686	1 284
<i>Podatek zryczałtowany u źródła</i>	-	-
<i>Podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	289	256
<i>Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)</i>	744	602
<i>Opłaty celne</i>	-	-
<i>Akcyza</i>	-	-
<i>Pozostałe</i>	32	25
Pozostałe zobowiązania:	1 479	960
<i>Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń</i>	820	832
<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>	-	-
<i>Zobowiązania wobec wspólnego przedsięwzięcia</i>	-	-
<i>Inne zobowiązania</i>	659	128
<i>Rozliczenia międzyokresowe bierne</i>	-	-
Razem pozostałe zobowiązania	3 230	3 127

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie, lecz ściągalne w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017							
Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	3 230	3 230	-	-	-	-	-
31.12.2016							
Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	3 127	3 127	-	-	-	-	-

Nota 37. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Ponadto Fundusz posiada rzeczowe aktywa trwałe. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

	31.12.2017	31.12.2016
Środki trwałe wniesione do Funduszu	-	-
Pożyczki udzielone pracownikom	40	32
Środki pieniężne	53	11
Zobowiązania z tytułu Funduszu	1	34
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	91	9
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	284	278

Zobowiązania inwestycyjne

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2017r..

Nota 38. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań warunkowych oraz poręczeń.

Nota 39. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Grupa Kapitałowa nie posiada należności z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją sprzedaży.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Wyszczególnienie	31.12.2017		31.12.2016	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	1 628	1 555	940	867
W okresie od 1 do 5 lat	2 456	2 344	833	800
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	4 083	3 899	1 773	1 667
Przyszły koszt odsetkowy	184	x	99	X
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 899	3 899	1 674	1 667
- krótkoterminowe	x	1 555	x	867
- długoterminowe	x	2 344	x	800

Umowy leasingu finansowego na dzień 31.12.2017 r.

Finansujący	Numer umowy	Wartość początkowa	Wartość początkowa (waluta)	Oznaczenie waluty	Termin zakończenia umowy	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwości zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195766/2015	56,1	56,1	PLN	2018-03-30	6,2	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195742/2015	245,5	245,5	PLN	2018-04-30	31,4	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195779/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	12,1	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195776/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	12,1	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195777/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	12,1	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195762/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	6,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195756/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	6,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195765/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	6,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199599/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	7,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199600/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	7,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199604/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	7,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207831/2015	49,0	49,0	PLN	2018-09-30	12,8	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207835/2015	49,3	49,3	PLN	2018-09-30	12,9	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207839/2015	49,3	49,3	PLN	2018-09-30	12,9	opcja wykupu	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209594/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	14,2	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209599/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	14,2	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209597/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	14,2	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	L/O/WR/2015/12/0008	149,9	149,9	PLN	2018-11-30	40,1	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	313783-AF-0	71,2	71,2	PLN	2019-03-31	28,5	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	313782-AF-0	303,7	303,7	PLN	2019-03-31	122,3	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	314412-AF-0	64,2	64,2	PLN	2019-05-31	29,3	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	314613-AF-0	102,3	102,3	PLN	2019-07-31	48,6	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	315286-AF-0	53,4	53,4	PLN	2019-10-31	29,3	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	315288-AF-0	109,8	109,8	PLN	2019-11-30	62,7	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	840823-ST-0	475,7	475,7	PLN	2019-12-31	283,0	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	841625-ST-0	82,3	82,3	PLN	2020-03-31	48,3	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	843707-ST-0	53,7	53,7	PLN	2020-03-31	32,6	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo -Akcyjna	919653/2015/OPER/WR2 C	37,6	37,6	PLN	2018-02-28	2,1	opcja wykupu	-
Xerox Polska Sp. z o.o.	RD 1030/1	21,0	21,0	PLN	2018-04-30	2,6	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo -Akcyjna	842182/2015/OPER/JASC	35,9	35,9	PLN	2018-08-31	7,8	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo -Akcyjna	942183/2015/OPER/JASC	35,7	35,7	PLN	2018-08-31	7,8	opcja wykupu	-
VOLKSWAGEN LEASING GMBH SP. Z O.O.	6232870-1415-03037	122,9	122,9	PLN	2019-12-31	85,6	opcja wykupu	-
BNP Paribas Leasing Services sp. z o. o.	UM. LO LOR/2016/28505506	128,3	128,3	PLN	2021-09-13	91,0	opcja wykupu	-
Getin Leasing S.A. 2 S.K.A.	945650/2015/OPR/WA3C	51,9	51,9	PLN	30-06-2018	10,0	opcja wykupu	-
PKO Bankowy Leasing	L/O/WW/2016/06/00005	45,0	45,0	PLN	30-06-2018	8,5	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	847345-ST-0	606,4	606,4	PLN	2019-07-15	529,3	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	847935-ST-0	445,1	445,1	PLN	2019-07-15	388,5	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	848969-ST-0	48,9	48,9	PLN	2019-08-15	45,2	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	850386-ST-0	186,2	186,2	PLN	2019-09-15	178,4	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	848777-ST-0	592,0	592,0	PLN	2019-09-15	539,2	opcja wykupu	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

ING Lease Polska Sp. z o.o.	850501-ST-0	81,7	81,7	PLN	2019-09-15	76,5	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	850682-ST-0	81,7	81,7	PLN	2019-10-15	78,2	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	851984-ST-0	62,5	62,5	PLN	2019-11-15	61,1	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	852175-ST-0	68,7	68,7	PLN	2019-10-15	65,9	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	852363-ST-0	138,3	138,3	PLN	2022-10-15	122,7	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	852422-ST-0	179,4	179,4	PLN	2019-11-15	175,6	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	852602-ST-0	82,6	82,6	PLN	2019-11-15	80,9	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	852883-ST-0	74,8	74,8	PLN	2019-12-15	74,8	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	853723-ST-0	116,6	116,6	PLN	2019-12-15	116,6	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	853514-ST-0	118,4	118,4	PLN	2020-01-15	118,4	opcja wykupu	-
ING Lease Polska Sp. z o.o.	854052-ST-0	82,6	82,6	PLN	2020-01-15	82,6	opcja wykupu	-
Tatra-Leasing	LZ11130027 BL269EU	21,6 EUR	89,9	PLN	2019-07-19	28,2	opcja wykupu	-
SUMA			6174			3899		

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Mleasing Sp. o.o.	-	-	6	-	6
Mleasing Sp. o.o.	-	-	31	-	31
Mleasing Sp. o.o.	-	-	12	-	12
Mleasing Sp. o.o.	-	-	12	-	12
Mleasing Sp. o.o.	-	-	12	-	12
Mleasing Sp. o.o.	-	-	6	-	6
Mleasing Sp. o.o.	-	-	6	-	6
Mleasing Sp. o.o.	-	-	6	-	6
Mleasing Sp. o.o.	-	-	8	-	8
Mleasing Sp. o.o.	-	-	8	-	8
Mleasing Sp. o.o.	-	-	8	-	8
Mleasing Sp. o.o.	-	-	13	-	13

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2017– 31.12.2017 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Mleasing Sp. o.o.	-	-	13	-	13
Mleasing Sp. o.o.	-	-	13	-	13
Mleasing Sp. o.o.	-	-	14	-	14
Mleasing Sp. o.o.	-	-	14	-	14
Mleasing Sp. o.o.	-	-	14	-	14
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	40	-	-	40
ING Lease Polska	-	-	29	-	29
ING Lease Polska	-	-	122	-	122
ING Lease Polska	-	-	29	-	29
ING Lease Polska	-	-	49	-	49
ING Lease Polska	-	-	29	-	29
ING Lease Polska	-	-	63	-	63
ING Lease Polska	-	-	283	-	283
ING Lease Polska	-	48	-	-	48
ING Lease Polska	-	33	-	-	33
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	2	-	2
Xerox Polska Sp. z o.o.	-	3	-	-	3
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	8	-	8
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	8	-	8
VOLKSWAGEN LEASING GMBH SP. Z O.O.	-	-	86	-	86
BNP Paribas Leasing Services sp. z o. o.	-	91	-	-	91
Getin Leasing S.A. 2 S.K.A.	-	-	10	-	10
PKO Bankowy Leasing	-	-	9	-	9
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	529	-	529
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	389	-	389
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	45	-	45
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	178	-	178
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	539	-	539
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	77	-	77
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	78	-	78
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	61	-	61
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	66	-	66
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	123	-	123
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	176	-	176
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	81	-	81
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	-	-	-	-

	-	75	-	75
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	117	-	117
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	118	-	118
ING Lease Polska Sp. z o.o.	-	83	-	83
Tatra-Leasing	-	28	-	28
	-	215	-	3 684
				3 899

Nota 40. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYPADKÓW

	31.12.2017	31.12.2016
Dotacje	110	157
dotacje z PARP	110	157
Przychody przyszłych okresów	163	330
Zapłacone z góry świadczenia, które będą wykonane w następnym okresie sprawozdawczym	163	330
Inne	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	273	487
- długoterminowe	65	114
- krótkoterminowe	208	373

Wyszczególnienie	Data otrzymania dofinansowania	Wartość dofinansowania	Kwota pozostała do rozliczenia	Data zakończenia rozliczenia dofinansowania
Dotacja PARP Umowa o dofinansowanie nr UDA-POIG.08.02.00-02-003/08-00	2008-12-30	450	110	2020
Dotacje razem		450	110	2020

Termin „dotacja z PARP” dotyczy poniesionych nakładów, objętych dofinansowaniem na zintegrowany system Pyton, który służy do obsługi spraw klientów prowadzonych przez Grupę Kapitałową.

Nota 41. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	56	46
Rezerwy na nagrody, premie	-	26
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	540	400
Rezerwy na pozostałe świadczenia	-	-
pozostałe	-	-
Razem, w tym:	596	472
- długoterminowe	56	46
- krótkoterminowe	540	426

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie dokonanych szacunków określiła, że kwota wypłaty może sięgnąć 56 tys. zł, w związku z tym utworzono rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez Grupę na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31.12.2017	31.12.2016
wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,1%	0,1%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	0,20%	0,20%

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody, premie	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia	pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2017	46	26	400	-	-	472
Utworzenie rezerwy	27	1	601	-	-	629
Koszty wypłaconych świadczeń	-	5	264	-	-	269
Rozwiązanie rezerwy	17	22	197	-	-	236
Stan na 31.12.2017, w tym	56	-	540	-	-	596
- długoterminowe	56	-	-	-	-	56
- krótkoterminowe	-	-	540	-	-	540

W przypadku kluczowych pracowników nie istnieją warunki umowne, które wskazywałyby na wymóg tworzenia rezerw lub zobowiązań warunkowych z tytułu odejścia/odprawy.

Nota 42. POZOSTAŁE REZERWY

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	-	-
Rezerwy na Zobowiązania z tytułu realizacji usług	2 600	2 381
Premie	8	12
pozostałe	93	149
Razem, w tym:	2 701	2 542
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	2 701	2 542

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwy na zobowiązania handlowe	Premie	pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2017	-	2 381	12	149	2 542
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	19 702	8	48	19 758
Wykorzystane	-	18 230	12	50	18 292
Rozwiązane	-	1 253	-	54	1 307
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Korekta stopy dyskontowej	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2017, w tym	-	2 600	8	93	2 701
- długoterminowe	-	-	-	-	-
- krótkoterminowe	-	2 600	8	93	2 701

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

W Grupie Kapitałowej nie tworzy się rezerw na naprawy gwarancyjne oraz zwroty, bowiem spółki nie wykonują usług oraz sprzedaży towarów, które miałyby charakter zwrotny lub wymagałyby napraw gwarancyjnych.

Rezerwa na zobowiązania handlowe

W Grupie Kapitałowej tworzy się rezerw na zobowiązania handlowe. W przeważającej wartości są bieżące zobowiązania.

Rezerwa na premie

W Grupie Kapitałowej tworzy się rezerwy na premie wynikające z decyzji i regulaminów wynagradzania.

Rezerwa restrukturyzacyjna

W spółkach z Grupy Kapitałowej nie przeprowadzano restrukturyzacji.

Nota 43. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zarząd Grupy określa jako niskie ryzyko rynkowe związane ze zmianą stóp procentowych. Występujące pożyczki i należności oraz zobowiązania dotyczą podmiotów zależnych z siedzibami w Czechach i na Ukrainie, gdzie walutami funkcjonalnymi dla tych podmiotów jest odpowiednio korona czeska oraz hrywna. Wpływ na działalność Grupy może mieć jedynie potencjalna zmiana kursu walutowego, który po przeliczeniu będzie wpływał na wynik grupy. Wynik netto Votum Centrum Odškodnieni, a.s. stanowi 95 tys. zł zysku netto. Zmiana o 1% kursu waluty wpłynie na wynik netto Grupy Kapitałowej +/-1tys.zł. W przypadku spółek ukraińskich obecna strata na poziomie 429tys.zł przy założeniu zmiany kursu waluty o 1% wpłynęłaby na wynik netto Grupy kapitałowej na poziomie +/- 4 tys. zł.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa zarządza kosztami oprocentowania poprzez korzystanie głównie z zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym. Udzielane pożyczki miały ustalone oprocentowanie o zmienną stopę procentową (WIBOR 1M lub EURIBOR 1M). Określając warunki oprocentowania na bazie WIBOR 1M Grupa Kapitałowa przenosi ryzyko stopy procentowej przy udzielaniu pożyczek na pożyczkobiorcę.

Kredyt, który jest wykorzystywany obecnie również oparty jest o zmienną stopę procentową. Zarząd Grupy na bieżąco analizuje ryzyko z płynnością finansową spółki PCFR VOTUM S.A. korzystającej z tego kredytu.

Grupa w 2017r. nie zawierała kontraktów zabezpieczających, bowiem charakter świadczonych usług nie jest oparty o kredyty kupieckie lub promesy w spłacie należności, zatem ryzyko nie wpływania stopy procentowej jest niskie.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych o 1% przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z oprocentowanymi aktywami i zobowiązaniami).

31.12.2017

31.12.2016

	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	37/-37	37/-37	24/-24	24/-24
- udzielone pożyczki	37/-37	37/-37	24/-24	24/-24
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-
Pasywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	206/-206	206/-206	112/-112	112/-112
- otrzymane kredytu i pożyczki	206/-206	206/-206	112/-112	112/-112
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-

Ryzyko walutowe

Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostki z grupy sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Grupa sporadycznie zawiera transakcje, które mogą być narażone na ryzyko walutowe. Transakcje zawierane są z podmiotami należącymi do Grupy Kapitałowej, więc ryzyko walutowe w takich przypadkach jest niskie. Przychody osiągane przez spółki zależne w walucie innej niż funkcjonalnej niniejszego sprawozdania stanowią 7% przychodów Grupy Kapitałowej. Natomiast koszty operacyjne poniesione w walutach obcych (przez spółki zagraniczne) również stanowi około 7% kosztów Grupy. Zarząd Grupy określa jako niskie ryzyko walutowe, bowiem w przypadku spadku wartości waluty np. 10% wpływ na wynik wahałby się około 1 %.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz kapitału własnego Grupy (z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu forward i zabezpieczeń inwestycji netto) na racjonalnie możliwe wahania kursu Korony Czeskiej oraz Hrywny przy założeniu niezmienności innych czynników.

rok zakończony na 31 grudnia 2017	UAH +1% / -1%		CZK +1% / - 1%	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	-	9/-9	9/-9
- udzielone pożyczki	-	-	-	-
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	9/-9	9/-9
- inne	-	-	-	-
Pasywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	4/-4	4/-4	16/-16	16/-16
- otrzymane kredytu i pożyczki	3/-1	3/-1	13/-13	13/-13
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	1/-1	1/-1	3/-3	3/-3
- inne	-	-	-	-

rok zakończony na 31 grudnia 2016	UAH +1% / -1%		CZK +1% / - 1%	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	-	9/-9	9/-9
- udzielone pożyczki	-	-	-	-
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	9/-9	9/-9

- inne	-	-	-	-
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	4/-4	4/-4	16/-16	16/-16
- otrzymane kredytu i pożyczki	3/-1	3/-1	13/-13	13/-13
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	1/-1	1/-1	3/-3	3/-3
- inne	-	-	-	-

Poniżej kwoty w walutach lokalnych spółek zależnych.

Aktywa i zobowiązania finansowe 31.12.2017	Stopień (wartość narażenia na ryzyko)		
	UAH	waluty w tys. CZK	stopy procentowej
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-
Pożyczki i należności	216	6 117	WIBOR 1M+2%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 391	6 916	-
Instrumenty zabezpieczające – aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające – pasywa	-	-	-

Aktywa i zobowiązania finansowe 31.12.2016	Stopień (wartość narażenia na ryzyko)		
	UAH	waluty CZK	stopy procentowej
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-
Pożyczki i należności	1 739	6 890	WIBOR 1M+2%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	142	1 057	-
Instrumenty zabezpieczające – aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające – pasywa	-	-	-

Ryzyko cen towarów

W Grupie Kapitałowej nie dokonuje się transakcji na towarach więc nie występuje ryzyko.

Ryzyko kredytowe

Charakter sprzedawanych usług segmentu odszkodowawczego zawiera transakcje głównie na linii klient i Towarzystwo Ubezpieczeniowe. Polityka Grupy, w której przychód z wykonanej usługi jest określany mianem success fee oraz zasady związane z potrącaniem wynagrodzenia przez podmioty z grupy przed uprzednim przekazaniem do klienta, powoduje, że klienci nie korzystają z kredytów kupieckich. Wynika to z charakteru przepływów pieniężnych pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeniowym, spółką prowadzoną sprawę klienta i już samym klientem. Po wygranej sprawie Towarzystwo

Ubezpieczeniowe wypłaca odszkodowanie podmiotowi który reprezentuje klienta. Następnie podmiot ten potrącając swoje należne wynagrodzenie (honorarium), przelewa uzyskane środki pieniężne do klienta. Taki proces przepływu gotówki zwiększa pewność płatności za wykonaną usługę, gdyż narażenie spółek z grupy działalności odszkodowawczej na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Jedynie w przypadku, w którym Towarzystwo Ubezpieczeniowe wypłaca odszkodowanie bezpośrednio klientowi zachodzi ryzyko, że należność z tytułu wynagrodzenia może być zagrożona.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko ujawniona została w notce 43.

W Grupie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego. Poziom zadłużenia kredytowego jest na poziomie ok. 20,6 mln. zł. Grupa kapitałowa posiada zadłużenie kredytowe w BGŻ Paribas S.A. w kwocie 6,5 mln zł oraz w Banku ING na kwotę 14,1 mln zł. Ponadto Bank ING udzielił kredytu w rachunku bieżącym VOTUM S.A. na poziomie 1 mln. zł (obecne wykorzystanie linii wynosi 0zł). W ocenie Zarządu ta koncentracja kredytowa nie stanowi istotnego ryzyka działalności bowiem Grupa Kapitałowa posiada na 31.12.2017r. środki pieniężne na poziomie 5,8 mln zł a należności krótkoterminowe na poziomie 14,3 mln zł.

wiekowanie

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	< 90 dni	91 –180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2017						
Należności z tytułu realizacji usług	13 199	10 968	572	294	348	1 017
odpisy aktualizujące	929	-	-	-	-	929
Pozostałe należności	2 498	2 498	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki	3 917	3 917	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	147	147	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 822	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
31.12.2016						
Należności z tytułu realizacji usług	13 289	10 522	399	274	275	1 819
odpisy aktualizujące	1 739	-	-	-	-	1 739
Pozostałe należności	1 621	1 621	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 256	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-

odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności oraz wewnętrznych procedur wspierających pracę narzędzia. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych, płatności zobowiązań handlowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Obecnie w Grupie spółka VOTUM S.A. posiada niewykorzystaną linię kredytową od wysokości 1 mln zł.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

	Na żądanie	do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Pow. 5 lat
31.12.2017					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	1 342	4 026	12 441	2 808
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 699	-	-	-	-
- od jednostek powiązanych	27	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	389	1 166	2 344	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-
31.12.2016					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	1 613	5 668	3 968
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 297	-	-	-	-
- od jednostek powiązanych	83	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	217	651	800	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	108	-

Nota 44. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Aktywa finansowe	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:	3 047	1 611	3 047	1 611	-	należności i pożyczki
- udzielone pożyczki	2 798	1 504	2 798	1 504	-	należności i pożyczki
- pozostałe	249	107	249	107	-	należności i pożyczki
Należności z tytułu realizacji usług oraz pozostałe należności	14 768	13 171	14 768	13 171	-	należności i pożyczki
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (krótkoterminowe), w tym:	-	-	-	-	-	aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- opcje nabycia udziałów	-	-	-	-	-	aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	-	-	-	-	-	-
- pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń:	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:	972	917	972	917	-	należności i pożyczki
- udzielone pożyczki	972	917	972	917	-	należności i pożyczki
- pozostałe	-	-	-	-	-	należności i pożyczki
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 822	11 256	5 822	11 256	-	-

*nie uwzględniając żadnego posiadanego zabezpieczenia ani innych elementów powodujących. Warunków kredytowania (np. porozumień dotyczących rozliczania w kwocie netto niekwalifikujących się do kompensaty zgodnie z MSR 32),

Zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016		
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	20 617	11 250	20 617	11 250	-	zobowiązania finansowe
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej*	15 249	9 636	15 249	9 636	-	zobowiązania finansowe
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	2 344	908	2 344	908	-	zobowiązania finansowe
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	2 344	800	2 344	800	-	zobowiązania finansowe

- pochodne instrumenty finansowe (opcja)	-	108	-	108	-	zobowiązania finansowe
Zobowiązania z tytułu realizacji usług oraz pozostałe zobowiązania	15 699	15 297	15 699	15 297	-	zobowiązania finansowe
Zobowiązania finansowe, w tym:	1 555	867	1 555	867	-	zobowiązania finansowe
- krótkoterminowe zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	1 555	867	1 555	867	-	zobowiązania finansowe

*Obejmują pożyczkę zabezpieczoną oprocentowaną wg stopy WIBOR 1M +0,9%, która została wykazana w bilansie według wartości godziwej w wyniku zastosowania omówionego poniżej zabezpieczenia wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	31.12.2017		
	poziom 1	poziom 2	poziom 3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające - aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające - pasywa	-	-	-

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	31.12.2016		
	poziom 1	poziom 2	poziom 3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	108	-
Instrumenty zabezpieczające - aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające - pasywa	-	-	-

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Grupa Kapitałowa nie stosuje zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Grupa Kapitałowa nie stosuje zabezpieczeń wartości godziwej.

Nota 45. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, W związku ze znaczną nadpłynnością finansową Grupa zmieniła politykę dywidendy dla akcjonariuszy.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto. Projekcje związane z nakładami inwestycyjnymi w Grupie Kapitałowej pozwalają na podział dywidendy pośród akcjonariuszy. Wskaźnik dźwigni wynoszący 2% potwierdza, słuszność propozycji zarządu dotyczącej propozycji podziału zysku.

	31.12.2017	31.12.2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	20 617	11 250
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 699	15 827
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 822	11 256
Zadłużenie netto	30 494	15 821
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-
Kapitał własny	26 579	31 817
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-	-
Kapitał razem	26 579	31 817
Kapitał i zadłużenie netto	57 073	47 638
Wskaźnik dźwigni	53%	33%

Nota 46. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Grupa nie prowadzi programu akcji pracowniczych, w ramach którego przyznawane niezbywalne akcje lub opcje na akcje VOTUM S.A.

Nota 47. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy (informacje dotyczące zaległych zobowiązań i należności na koniec roku obrotowego przedstawione są w nocie 24 i 36):

Analiza odpisów aktualizujących należności od jednostek powiązanych została przedstawiona w nocie nr 23.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym zaległe, po upływie terminu płatności	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Jednostka dominująca												
VOTUM S.A.	8 830	5 978	20 162	18 129	147	129	-	-	5 175	5 307	-	-
Jednostki zależne:	21 672	19 420	2 769	2 742	5 168	5 298	-	-	153	129	-	-
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	17 091	16 241	984	824	4 974	5 155	-	-	101	30	-	-
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	25	-	159	208	-	-	-	-	6	68	-	-
PCRF VOTUM S.A.	1 423	1 321	56	180	-	-	-	-	3	3	-	-
PCRF VOTUM S.A. s.k.	11	19	1 385	1 379	2	2	-	-	5	5	-	-
Votum Connect S.A.	1 391	1 116	51	43	87	93	-	-	13	3	-	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	12	-	12	11	-	-	-	-	2	2	-	-
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	11	40	15	15	7	3	-	-	15	5	-	-
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	1 199	683	53	70	98	45	-	-	6	9	-	-
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	9	-	9	4	-	-	-	-	1	1	-	-
Centrum Medyczne Oświaty sp.z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AutoVOTUM s.a.	500	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k.	-	-	15	8	-	-	-	-	1	3	-	-
Jednostki stowarzyszone	-	79	-	272	-	26	-	-	-	1 267	-	-

Podmiot dominujący	-	-	3	-	1 000	-	-	-	2	-	-	-
Jednostki zależne od znaczącego inwestora	624	586	247	11 636	1 210	68	-	-	25	83	-	-
Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostka dominująca jest współnikiem:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązanymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jednostka dominująca całej Grupy

VOTUM S.A.

Znaczący inwestor

DSA Fiancial Group S.A.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku DSA Fiancial Group SA jest właścicielem 47,92% akcji zwykłych VOTUM S.A. (31 grudnia 2016: 47,76%).

Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa posiadała udział w jednostkach stowarzyszonych – w spółce Protecta s.a. W dniu 21 marca 2017r. VOTUM S.A. zbyła wszystkie udziały jednocześnie wychodząc z inwestycji.

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie uczestniczyła we wspólnych przedsięwzięciach, w których byłaby współnikiem.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W roku sprawozdawczym 2017 była udzielona pożyczka członkowi Zarządu informacje opisane są w nocie 20.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W roku sprawozdawczym 2017 nie były dokonywane transakcje z udziałem członków Zarządu poza udzielonymi pożyczkami opisanymi w nocie 20.

Nota 48. WYNAGRODZENIA WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ I RADY NADZORCZEJ

Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu podmiotu dominującego, członkom Zarządu podmiotów zależnych, kluczowemu kierownictwu oraz członkom Rad Nadzorczych spółek z Grupy Kapitałowej

	funkcja	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Wynagrodzenie Członków Zarządu jednostki dominującej			
Bartłomiej Krupa	Prezes Zarządu	672	561
Elżbieta Kupiec	Wiceprezes Zarządu	523	432
Dariusz Czyż ¹	Prezes Zarządu	608	898
Mirosław Greber ²	Członek Zarządu	187	229
RAZEM		1 990	2 120
Wynagrodzenia członków Zarządów pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej oraz kluczowej kadry kierowniczej		2 970	3 611
Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej			
Andrzej Dadełto	Przewodniczący Rady Nadzorczej	163	154
Dariusz Czyż ³	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	13	-
Andrzej Łebek	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	19	25
Mirosław Greber	Członek Rady Nadzorczej	-	2
Anna Ludwig	Członek Rady Nadzorczej	15	17
Jerzy Krawczyk	Członek Rady Nadzorczej	12	15
Marek Stokłosa	Członek Rady Nadzorczej	21	11
Joanna Wilczyńska	Członek Rady Nadzorczej	16	5
RAZEM		259	229

¹do dnia

²Powołany 14 kwietnia 2016r.

³Do dnia zł

Udziały wyższej kadry kierowniczej (w tym członków Zarządu) w programie akcji pracowniczych

W Grupie Kapitałowej nie realizuje się żaden program akcji pracowniczych.

Nota 49. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie

	Przeciętne zatrudnienie	31.12.2017	31.12.2016
Zarząd		17	20
Administracja		147	141
Dział sprzedaży		83	27
Pion produkcji		137	156
Pozostali		6	12
RAZEM		390	356

Rotacja zatrudnienia

Rotacja zatrudnienia	31.12.2017	31.12.2016
Liczba pracowników przyjętych	158	142
Liczba pracowników zwolnionych	124	124
RAZEM	34	18

Nota 50. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W Grupie Kapitałowej nie występują umowy leasingu operacyjnego.

Nota 51. AKTYWOWANE KOSZT FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Pozycja nie występuje

Nota 52. PRZYCHODY UZYSKIWANE SEZONOWO, CYKLICZNIE LUB SPORADYCZNIE

Przychody spółek z Grupy Kapitałowej nie podlegają sezonowości sprzedaży.

Nota 53. SPRAWY SĄDOWE

Na dzień sporządzania sprawozdania Grupa prowadziła sprawy sądowe przeciwko klientom o należne honoraria o łącznej wartości roszczeń w wysokości 110 tys. PLN. Na dzień sporządzania sprawozdania przeciwko grupie prowadzone były sprawy sądowe o łącznej wartości przedmiotu sporu w kwocie 297 tys. zł. Grupa utworzyła rezerwy na kwotę 65 tys. zł a w przypadku pozostałych roszczeń Grupa uznała, że ryzyko przegrania sprawy jest niskie.

Nota 54. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Nota 55. ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Spółki z Grupy Kapitałowej nie wprowadzają na rynek sprzętu elektrycznego i elektronicznego w związku z tym nie podlegają obowiązkowi wynikającemu z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”).

Nota 56. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

W dniu 26.03.2018 r. wspólnicy spółki Łebek&Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp. k. podjęli jednogłośnie uchwałę o zakończeniu działalności spółki na dzień 31.03.2018 r. Spółka przestanie istnieć z chwilą wykreślenia jej z KRS. Na dzień publikacji sprawozdania Spółka nie została wykreślona.

Nota 57. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Grupa nie prowadziła działalności w warunkach hiperinflacji.

Nota 58. UDZIAŁ SPÓŁEK ZALEŻNYCH NIE OBJĘTYCH SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte wszystkie spółki zależne.

Nota 59. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA

Wynagrodzenie wypłacone lub należne za rok obrotowy	31.12.2017	31.12.2016
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	89	98
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	32	33
- za usługi doradztwa podatkowego	-	-
- za pozostałe usługi	-	-
RAZEM	121	131

Nota 60. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

wyszczególnienie	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Środki pieniężne w bilansie	5 822	11 231
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	51	34
Aktywa pieniężne kwalifikowane jako ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	5 785	11 266

wyszczególnienie	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
Amortyzacja:	2 400	2 133
amortyzacja wartości niematerialnych	388	368
amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 012	1 765
amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	495	513
odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	339	6
odsetki zapłacone od kredytów	221	471
odsetki zapłacone od leasingów	138	109
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	-	-
odsetki zapłacone od długoterminowych należności	-	-
dywidendy otrzymane	-	-
odsetki otrzymane	- 2	72
odsetki naliczone od udzielonych pożyczek	- 278	302
odsetki naliczone od kredytów i pożyczek	77	158
zwrot nadwyżki zaliczki na poczet zysku 2014	-	-
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	- 616	-153
przychody ze sprzedaży wartości niematerialnych	-	-
wartość netto sprzedanych wartości niematerialnych	-	-
przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	- 262	-99
wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	- 196	42
wartość netto zlikwidowanych aktywów trwałych	10	8
wycena instrumentu IRS	- 108	75
aktualizacja wartości aktywów trwałych	- 53	-
aktualizacja wartości krótkoterminowych aktywów finansowych	8	-
zysk (strata) z działalności inwestycyjnej jednostek wycenianych metodą praw własności	- 15	-29
Zmiana stanu rezerw wynika z następujących pozycji:	280	1 044
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania	298	1 119
bilansowa zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	23	97
bilansowa zmiana stanu rezerw z tytułu podatku odroczonego	- 42	-172
wartość rezerw przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	-	-
wartość rezerw wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	-	-

Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	-	4	-	12
bilansowa zmiana stanu zapasów	-	4	-	12
wartość zapasów przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")		-		-
wartość zapasów wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")		-		-
 Zmiana należności wynika z następujących pozycji:		2 832	-	4 243
zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu		2 579	-	4 243
zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu		-		-
korekta o dopłaty do kapitału		-		-
zmiana stanu należności z tytułu CIT		253		-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych		-		-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji niefinansowych		-		-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji finansowych		-		-
stan należności przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan należności jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")		-		-
stan należności wyłączony w wyniku utraty kontroli (stan należności jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")		-		-
 Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	-	5 184		1 477
zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	-	1 507		1 914
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu podatku CIT	-	216	-	602
korekta o zapłacony podatek		403		292
korekta o spłacony kredyt	-	3 944	-	305
korekta o zapłaty leasingów	-	70	-	112
korekta o udzielone i spłacone pożyczki i kredyty		-		216
wycena instrumentu IRS		150		75
korekta z tytułu kompensaty dopłat i zobowiązań		-		-
korekta o zmianę zobowiązania z tyt. niewypłaconej dywidendy		-		-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych		-		-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia aktywów finansowych		-		-
stan zobowiązań operacyjnych przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")		-		-
stan zobowiązań operacyjnych wyłączony w wyniku utraty kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")		-		-
 Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	-			-
otrzymane dotacje	-			-
zmiana stanu posiadanych znaczków skarbowych	-			-
wycena instrumentu IRS	-			-
zwrot nadpłaty podatku CIT	-			-
umorzony kredyt i pożyczki	-			-

V. POZOSTAŁE INFORMACJE

5.1. Komentarz do wyników Grupy VOTUM

Przychody

Grupa Kapitałowa osiągnęła przychody za 12 miesięcy 2017r. na poziomie 93 970 tys. zł. Jest to spadek o 4,4 mln zł do przychodów w analogicznym okresie 2016r. Struktura przychodów prezentuje podobny udział spółek zagranicznych w przychodach całej Grupy Kapitałowej. Udział przychodów spółek zagranicznych spadł do 8% w przychodach ogółem. Wraz z rozwojem zagranicznych struktur sprzedażowych, taka tendencja powinna zostać zmieniona i udział przychodów spółek zagranicznych powinien systematycznie się zwiększać.

Koszty

Koszty działalności operacyjnej za okres 12 miesięcy 2017r. wzrosły o 8% w porównaniu z 2016r. i sięgnęły poziomu 87 978 tys. zł. Wartościowo największy przyrost kosztów zanotowano na usługach obcych 2,1 mln zł, wynagrodzeniach i narzutach na wynagrodzenia 2 mln zł

Wyniki

Zysk netto 2017r. wyniósł 3 249 tys. zł. Wynik ten spadł o 75% w porównaniu z ubiegłym rokiem. Rentowność netto spadła z 13% w 2016r. do 3% w 2017r.

5.2. Stanowisko Zarządu VOTUM S.A. odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie rocznym

Zarząd VOTUM S.A. nie publikował prognozy na 2017r.

5.3. Informacje o istotnych postępowaniach dotyczących VOTUM S.A. lub spółek zależnych podlegających konsolidacji

W 2017r. nie toczyły się postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności VOTUM S.A. lub spółek zależnych z jakimkolwiek kontrahentem lub jego grupą kapitałową, w której jednorazowa lub łączna wartość roszczeń przekroczyłaby 10% kapitałów własnych VOTUM S.A.

5.4. Informacje o zawarciu jednej lub wielu transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W 2017r. Spółki z Grupy Kapitałowej VOTUM S.A. nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

5.5. Czynniki, które będą miały wpływ na osiągnięte przez VOTUM i jej Grupę wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

W najbliższych kwartałach znaczącą rolę będzie odgrywać realizacja postępowań sądowych i przedsądowych. (o zadość uczynienie za śmierć osoby bliskiej). Spółki zagraniczne, w których rozwój sprzedaży przedłoży się na bezpośrednie wyniki grupy kapitałowej.

5.6. Opis istotnych dokonań i niepowodzeń w 2017r. a także inne informacje, które są istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej VOTUM S.A. oraz Grupy VOTUM, w tym o zdarzeniach, które miały miejsce od dnia publikacji ostatniego raportu

W grupie Kapitałowej nie wystąpiły istotne dokonania i niepowodzenia pomiędzy publikacją raportu za IV kwartał 2017 a niniejszym raportem.

5.7. Różnice pomiędzy prezentowanym sprawozdaniem rocznym a publikowanym sprawozdaniem za IV kwartał 2017r.

	2017 Roczny	Q4 2017	różnica (2017 Roczny - Q4 2017)	różnica % (2017 Roczny / Q4 2017)
Przychody ze sprzedaży	93 970	93 960	10	0%
Koszty działalności operacyjnej	87 978	87 886	92	0%
Zysk (strata) ze sprzedaży	5 992	6 074	-82	-1%
Pozostałe przychody operacyjne	802	709	93	13%
Pozostałe koszty operacyjne	1 820	1 481	339	23%
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	4 974	5 302	-328	-6%
Przychody finansowe	561	470	91	19%
Koszty finansowe	1 011	870	141	16%
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	15	15	0	0%
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	4 539	4 917	-378	-8%
Podatek dochodowy	1 290	1 199	91	8%
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	3 249	3 718	-469	-13%
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Zysk (strata) netto	3 249	3 718	-469	-13%
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym	97	84	13	15%
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	3 152	3 634	-482	-13%

*Różnica wynika głównie z aktualizacji przychodów i kosztów przyporządkowanych memoriałowo do 2017r., aktualizacji należności i podatku dochodowego oraz kosztów

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2018 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej